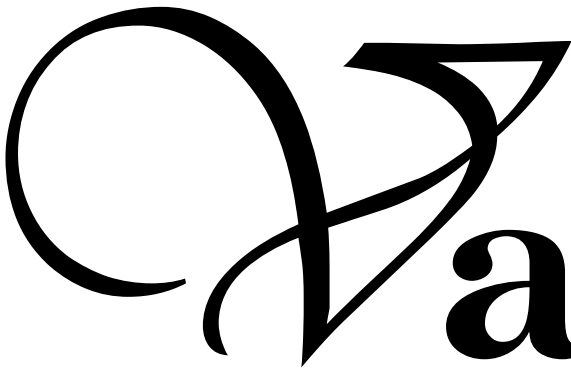

Jūs visi esat aicināti!

Svētdienas dievkalpojumā. Jaunais draudzes prāvests Daumants Abrickis Svēto Misi iesāka ar klātesošo iesvētīšanu ar Svētiņu ūdeni, atgādinot par kristību.

Edgars Gabranovs

Svētdien, sākoties dievkalpojumam, jaunais Balvu Romas katoļu draudzes prāvests Daumants Abrickis uzsvēra, ka draudze ir Svētās Trīsvienības draudze: “Tas ir ļoti iepriecinoši, jo, kas ir Svētā Trīsvienība? Tā ir Dieva mīlestība darbībā.”

Prāvests atgādināja, ka Dievs nekad nav bezdarbīgs: “Mēs ejam uz draudzes dievnamu, lai šeit piedzīvotu Dieva klātbūtni. Laiki mainās, bet Dievs vienmēr ir uzticīgs, lai jūs sagaidītu. Poļu kardināls Dzivišs, uzrunājot kādu draudzi, kas svinēja 25 gadu pastāvēšanas jubileju, teica vārdus, kas man palikuši atmiņā: “Par draudzes dzīvīgumu neliecina ne draudzes prāvests, ne dažādās struktūras un komitejas, bet gan tas, kā draudzes cilvēki piedalās Svētdienas dievkalpojumā.” Kā Balvu draudze piedalās Svētdienas dievkalpojumā? To skatīsies jaunais draudzes prāvests. Es nedomāju par cilvēku daudzumu, jo cilvēku diemžēl mūsu reģionā paliek arvien mazāk. Es domāju par cilvēku attieksmi. Vai personīgi man vai, vēl labāk, visai manai ģimenei, ir personīgā satikšanās ar dzīvo un patieso Dievu? Draudzes gana sapnis ir tad, ja cilvēki prot nākt uz dievnamu un dzīvot ar Dievu savā ikdienā. Apustulis Pāvils draudzi uzrunāja šādiem vārdiem: “Kopš tās dienas, kad par jums dabūjām dzirdēt, mēs nebeidzam lūgties un prasīt Dievu, lai jūs nonāktu līdz pilnīgai Viņa gribas pazišanai visā būtībā un garīgā saprašanā...” Mums nav dubultās dzīves – garīgās un laicīgās. Mums ir tikai viena dzīve ar Dievu un cilvēkiem, tāpat kā Jēzum. Kāpēc tik daudzi cilvēki, kuri dzīvo Balvos, nav mūsu vidū? Es pat nezinu, cik Balvos ir iedzīvotāju. Vairāki tūkstoši noteikti ir, bet kāpēc viņi vēl nav iepazīnuši Jēzu? Vai viņi ir pārpratuši Viņa mācību, vai arī nav saņēmuši labu liecību no mums, kristiešiem. Kāds tam var būt iemesls? Dievu nevar nemīlēt tas, kurš Viņu ir iepazīnis. Pateicība Dievam, ka jūs esat Viņu iepazīnuši dažādos veidos un iepazīstat vēl vairāk. Ir svarīgas lietas, kur mums jābūt izlēmīgiem, kur nevaram teikt ‘jā’, ‘nē’, ‘varbūt’ ‘varbūt – jā’, ‘varbūt – nē’. Kāpēc tas ir tik svarīgi? Jo bez Viņa, bez Dieva palīdzības, mēs nevaram neko izdarīt dvēseļu labā. Viss, kas tuvina Dievam, ir labs. Bet viss, pat necīgas lietas, kas mūs no Dieva attālina, agrāk vai vēlāk kļūs par zaudējumu. Putniņu var piekēdēt ar mazu diedziņu vai biezu ķēdi. Nav nozīmes, ar ko. Ja putniņš paliks piesaistīts, tas nevarēs pacelties debesīs. Šis piesaistes var būt mazas kā diedziņš vai ķēde, kas neļauj būt brīviem. Tas ir tas, ko grib teikt Jēzus. Vajag lūgt Dieva palīdzību no tām atbrīvoties. Garīgā dzīve nekādā ziņā nevar būt par traucēkli sabiedriskajai un ģimenes dzīvei. Ja tas tā ir, tad mēs neprotam atrast pareizo līdzsvaru. Dievs nekādā ziņā nevar būt šķērslis mūsu dzīvei. Tas būtu absurds. Kā Dievs var traucēt dzīvot, kalpot un palīdzēt cilvēkiem? Tas nav iespējams. Ja mēs to visi saprastu, tad būtu ļoti laimīgi cilvēki. Kādreiz pāvests Francisks, uzrunājot jauniešus, teica: “Es aicinu jūs būt labu pārmaiņu autoriem.” Dārgie jaunieši, neskatieties uz dzīvi no balkona!”

Nu jau bijušais Aglonas bazilikas draudzes prāvests atklāja, ka Balvos bijis tikai divas reizes, tostarp priesteris Jāņa Bārtoļa bērns: “Gribu iepazīt gan pilsētu, gan jūsu draudzi. Dievkalpojumu kārtība saglabāsies, kā līdz šim, kaut gan otrdienās man jābūt Aglonā kā skolotājam. Tas nozīmē, ka otrdienu rītos nebūs dievkalpojumu, bet jūsu nodomā lūgšos Aglonā.”

Apsveicot jauno prāvestu, Balvu draudzes vecākais Edgars Skučs Daumantam Abrickim vēlēja Dieva žēlastību. Savukārt Dzintra Sprudžāne neslēpa prieku, ka ar prāvestu sadarbojas jau 11 gadus, piebilstot: “Braucot uz Aglonu, mēs vienmēr baudījām Jūsu viesmīlību.”

Nākamajā
adugumā

- **Valodas paveida likloči**
Par ābecēm un latgaliešu valodu
- **Bez nevajadzīgiem izaicinājumiem**
Izvēlamies Havaju salas

Lidmašīna nosaukta Viļakas vārdā

Latvijas lidsabiedrība airBaltic turpina piešķirt savām Airbus A220-300 lidmašīnām Baltijas valstu pilsētu nosaukumus, balstoties uz 2024.gadā airBaltic rīkotā Baltijas mīlētāko pilsētu konkursa rezultātiem. Lidsabiedrība paziņo, ka lidmašīna ar reģistrācijas numuru YL-AAU nosaukta Viļakas vārdā, un no šīs nedēļas lidaparāts lepnī nes tās vārdu pasaulē. Kopumā jau piecām airBaltic Airbus A220-300 lidmašīnām ir piešķirti Latvijas pilsētu vārdi – Daugavpils, Liepāja, Rēzekne, Rīga un Viļaka.

Īsziņas

Uzticības tālrunis tēviem

Par nozīmīgu tradīciju Latvijā kļuvusi Tēva diena, tādēļ arī šogad Bērnu aizsardzības centra bērnu un pusaudžu uzticības tālrunis 116111 rīko kampaņu tēvu atbalstam “Uzticības tālrunis tēviem”. Kampaņa norisināsies līdz 14.septembrim. Sarunās tēvi nereti vēlas uzzināt vairāk par to, kā veidot emocionāli siltas un uzticības pilnas attiecības ar bērnu; risināt konfliktsituācijas un noteikt robežas; izmantot pozitīvās disciplinēšanas metodes; atbalstīt bērnu, ja viņam ir grūtības ar vienaudžiem vai mācībām; palīdzēt gadījumos, ja bērns ir saskāries ar vardarbību vai apdraudējumu interneta vidē.

Tikšanās ar ministri

Šis skolu tīkls valstij nav pa kabatai

Irēna Tušinska

5.septembrī savā šī mācību gada pirmajā reģionālajā vizītē Balvu novadu apmeklēja izglītības un zinātnes ministre Dace Melbārde. Ministre uzsvēra nepieciešamību pieņemt nepopulārus, bet svarīgus lēmumus skolu tīkla sakārtošanā. D.Melbārde kopā ar novada pašvaldības pārstāvjiem un novada skolu direktoriem pārrunāja skolu tīkla optimizācijas, izglītības kvalitātes un citus jautājumus, kā arī tikās ar Balvu Profesionālās un vispārizglītojošās vidusskolas (BPVV) audzēkņiem un skolas pedagogiem, lai uzklautu viņu jautājumus.

Šobrīd skolu tīkls Latvijā sakārtots 19 pilsētās un novados, tostarp kaimiņos – Alūksnē un Gulbenē. Vizītes sākumā izglītības un zinātnes ministre Dace Melbārde kopā ar Izglītības kvalitātes nodrošināšanas departamenta direktoru Rolandu Ozolu un izglītības speciālisti Editi Kanaviņu tikās ar Balvu novada pašvaldības vadību – domes priekšsēdētāju Jāni Trupovnieku, priekšsēdētāja vietniekiem Intu Kaļvu un Aiju Mežali, kā arī Izglītības, kultūras un sporta jautājumu komitejas priekšsēdētāju Sandru Kindzuli, Izglītības pārvaldes vadītāju Inesi Circeni un domes deputātu Egonu Salmani, lai pārrunātu novada izglītības iestāžu aktuālo situāciju un finansēšanas modeļa “Programma skolā” ieviešanu. Vizītes otrajā daļā ministre Dace Melbārde apmeklēja Balvu Profesionālo un vispārizglītojošo vidusskolu, kur iepazinās ar mācību vidi un kopā ar jauniešiem apsprieda jauno vērtēšanas sistēmu, eksāmenus, atšķirības starp vispārējo un profesionālo izglītību, kā arī mākslīgā intelekta izmantošanu mācībās un ikdienā.

Viena vidusskola pilsētā, viena – novadā

Tikšanos ar novada skolu direktoriem ministre uzsāka ar uzslavu par Balvu novada skolēnu lieliskajiem panākumiem Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētkos: “Bija liels prieks pasniegt Balviem lielo balvu uz Mežaparka estrādes. Tas bija simbolisks notikums, kas parādīja, ka daudzas ļoti labas lietas notiek arī ārpus galvaspilsētas.” Tālāk sekoja mazāk patīkamu jautājumu apspriešana. Ministre uzsvēra, cik būtiski ir apstiprināt jauno izglītības finansēšanas modeli, kā arī pārrunāt sāpīgus lēmumus par skolu slēgšanu: “Jo ilgāk nerunājam par skolu tīkla optimizēšanu, jo grūtāka kļūst šī situācija.” D.Melbārde aicināja būt racionāliem, jo, 15 gadu laikā skolēnu skaitam samazinoties par 50%, ir neizbēgami jādoma par skolu tīkla optimizāciju. Viņa atgādināja, ka viens no rādītājiem, ka resursi tiek izmantoti nelietderīgi, ir skolotāju skaits attiecībā pret skolēniem. Ja pamatskolas posmā Eiropā tie ir 10 skolēni uz vienu skolotāju, tad pie mums tie ir 6,8 bērni uz vienu skolotāju. Tā ir nelietderīga resursu izmantošana, ņemot vērā, ka skolotāju trūkst, – secināja ministre.

D.Melbārde pievērsās arī izglītības kvalitātes jautājumiem mūsu novada skolās. “Ja skatāmies Balvu novadu kontekstā, gribētos labākus centralizēto eksāmenu rezultātus matemātikā, jo tie jums ir salīdzinoši zemi,” teica ministre. Taču viņa puda gandarījumu, ka mūsu novadā notiek arī daudzas labas lietas: “Balviem tiešām ir ļoti labs potenciāls.” Taču nopietni jādoma par pieejamo resursu centralizēšanu, jo diemžēl no valsts budžeta pastāvošo skolu sistēmu uzturēt nav iespējams. “Lai gan valdība izglītību ir apstiprinājusi kā prioritāti, mums arī no savas puses jābūt gataviem pieņemt nepopulārus lēmumus,” teica D.Melbārde, piebilstot, ka īpaši jādoma par vidusskolu skaita samazināšanu.

Jābūt vismaz astoņiem skolēniem

Izglītības kvalitātes nodrošināšanas departamenta direktors Rolands Ozols, tiekoties ar skolu direktoriem, puda gandarījumu, ka izglītības kvalitātes līmenis Balvu skolās ir optimāls: “Par to varu jums visiem teikt lielu paldies.” Taču problēmu rada mazais skolēnu skaits klasēs. “Lai neietekmētu bērna attīstību, klasēs nedrīkstētu būt mazāk par astoņiem bērniem. Ja klasē skolēnu ir mazāk, viņi kļūst bailīgi attiecībā uz lielāku cilvēku skaitu. Viņi jūtas nedroši,” teica R.Ozols. Tādēļ darbs jāorganizē citādākās formās, ļaujot bērniem ik pa laikam tikties ar svešiem cilvēkiem un darboties kopā ar dažādu paauzdu cilvēkiem. R.Ozols pastāstīja, ka tuvākajā laikā būs jāmaina veids, kā skolotājs strādā klasē, vairs neizmantojot frontālo modeli, kad skolotājs atrodas klases priekšā: “Šis modelis neļauj darboties ar bērniem ar ļoti atšķirīgu zināšanu līmeni.

Foto - A.Kirsanovs

Tiekas ar novada skolu direktoriem. Atbildot uz skolu direktoru un novada domes deputātu jautājumiem, D.Melbārde, R.Ozols un E.Kanaviņa vairākkārt uzsvēra, ka tuvākajā laikā izglītības jomā gaidāmas daudzas krasas un dažkārt ļoti sāpīgas pārmaiņas.

Realitātē šobrīd skolotājs strādā tikai uz vidējo līmeni.” R.Ozols atklāja, ka tiek domāts par citiem skolotāju darba modeļiem. “Tas būs lielākais izaicinājums nākamajos piecos, desmit gados – pilnībā izmainīt šo frontālo darba modeli,” teica R.Ozols. Tāpat viņš uzsvēra, ka vidējās izglītības posmam būs jākļūst ļoti specializētam. Vispārējās izglītības vidusskolām jābūt orientētām uz studijām augstskolās. Savukārt tiem bērniem, kuri negrasās studēt, būtu jāapgūst vidējā izglītība profesionālajās vidusskolās. R.Ozols uzskata, ka šobrīd sabiedrībā izveidojies nepareizs priekšstats par profesionālo izglītību, kaut patiesībā mācīties profesionālajā skolā ir vēl grūtāk. Taču arī profesionālajās izglītības iestādēs vajadzētu veidot atsevišķas programmas tiem bērniem, kuri vienkārši negrib vai nevar mācīties vidusskolās, un tiem, kuri ir akadēmiski spēcīgāki un pēc profesionālās izglītības ieguves vēlas studēt.

Savukārt ministres padomniece Edīte Kanaviņa rosināja pedagogus nedusmoties par nepārtrauktajām pārmaiņām izglītības jomā, piebilstot: “Neceriet, ka, sagatavojot vienu darba burtnīcu, ar to varēsiet strādāt vēl gadu vai divus. Transformācija ir neizbēgama.”

Direktori vēlas zināt...

Skolu direktori, kā arī pašvaldības deputāti ministrei uzdeva daudzus jautājumus. Domes deputātu Andri Bačuku interesēja, kā tiek vērtēta izglītības kvalitāte. R.Ozols skaidroja, ka kvalitāti vērtē pēc 12 galvenajiem kritērijiem, kuriem pakārtoti vēl 57 rādītāji. Tādēļ iedzīvotājiem un vecākiem nevajadzētu palauties uz skolu reitingiem, kas neatspoguļo patieso izglītības kvalitāti mācību iestādē. Turklāt šos reitingus sastāda privātpersonas, nevis ministrija.

Domes priekšsēdētāja vietniece A.Mežale interesējās, vai pārejai uz jauno izglītības sistēmu būs paredzēts finansējums. Ministre skaidroja, ka skolotājiem tiks sniegta visa veida palīdzība, tostarp metodiskais atbalsts. “Taču valstij līdzekļu ir tik, cik ir,” teica ministre.

Balvu sākumskolas direktore Larisa Krištopanova interesējās, ko darīt, ja skolā mācās telpām neatbilstoši liels skolēnu skaits, par ko skola regulāri saņem veselības inspekcijas aizrādījumus. Ministre ieteica risināt šo jautājumu ar pašvaldību, izmantojot pašvaldībā pieejamās telpas. Balvu Valsts ģimnāzijas direktore Kristīne Lele jautāja, kā panākt labus skolēnu sekmju rādītājus, vienlaikus pildot arī skolēnu skaita kritērijus. Uz ko ministrija atbildēja, ka tas vēlreiz pierāda, ka vidusskolu skaits novadā ir jāsamazina: “Ir jāaprod ar domu, ka neizbēgami nākotnē būs tikai viena vidusskola pilsētā un viena vidusskola novadā.”

Deputāte Sandra Kindzule vēlējās uzzināt, kas novada skolās jāuzlabo izglītības kvalitātes ziņā. R.Ozols skaidroja, ka ir vairāki izglītības kvalitātes kritēriji. Ir jāvērtē kompetenču izglītības kvalitāte, cik iekļaujoša ir izglītība, pārvaldības procesa kvalitāte, skola kā mācīšanas organizācija utt. Kā vienu no izaicinājumiem tieši mūsu novada skolām R.Ozols minēja centralizētā matemātikas eksāmena rādītāju uzlabošanu, jo

tas ir zemāks nekā vidējais Latvijā. “Taču iekļaujošās izglītības kontekstā jūs esat daudz labāki, nekā vidēji Latvijā,” slavēja R.Ozols. Arī runājot par citiem izglītības kvalitātes kritērijiem, Ozols paslavēja balveniešus. Taču kompetenču izglītības ziņā un dažās citās jomās būs jāpārvar zināmi izaicinājumi. Izskanēja arī citi jautājumi – par mērķdotāciju saņemšanas termiņiem, par valsts finansējumu skolām, slēdzot vidējās izglītības posmu, par 12.klašu izglītības saīsināšanu, un citi. Uz visiem ar finansējumu saistītajiem jautājumiem ministres atbildi varētu rezumēt šādi – Latvijā izveidots skolu tīkls un izglītības sistēma, kuru valsts vairs nespēj finansēt. Tādēļ skolu tīkls neizbēgami ir jāoptimizē.

Interesē skolēnu viedoklis

Tiekoties ar BPVV audzēkņiem, ministre pastāstīja par patreizējo situāciju izglītības jomā, uzsverot, ka, strauji sarūkot skolēnu skaitam, būs jāsamazina arī mācību iestāžu skaits. Viņa rosināja skolēnus uzdot viņus interesējošus jautājumus, kā arī iztaujāja par izglītības kvalitāti skolā. Ministre vēlējās zināt, kā skolēni vērtē jauno vērtēšanas sistēmu, ko viņi domā par pamatskolas gala eksāmeniem, cik aktīvi viņi lieto mākslīgo intelektu u.c. D.Melbārde atklāja, ka, vadot ministrijas darbu, vēlas vairāk ieklausīties jauniešu viedokli: “No šī mācību gada plānojam ieviest “Nacionālo jaunatnes dialogu”, kas dos iespēju jauniešiem vieglāk satikties ar lēmumu pieņēmējiem, uzdot jautājumus, saņemt atbildes un izteikt savas domas.”

Skolēnu atbildes liecināja, ka pēc sākotnējās piesardzības viņi ir pieņēmuši un atbalsta jauno vērtēšanas sistēmu, jo tā ir vieglāk saprotama un padara mācību procesu vieglāku. Viņi piekrita ministrei – tas, ka pārbaudes darbu nedrīkst rakstīt atkārtoti, lai uzlabotu vērtējumu, motivē mācīties regulāri, nevis tikai pirms kontroldarba. Skolēni un visi klātesošie atzina, ka jaunā sistēma veicina bērnu atbildības sajūtu, kā arī atvieglo gala eksāmenu kārtošanu, jo mācību viela ir apgūta regulāri un pamatīgi.

Ministre interesējās arī, kāpēc jauniešiem sagādā grūtības matemātika un citas eksaktās zinātnes, kā arī, kā šo priekšmetu apguvi ietekmēja Kovid pandēmija un attālinātā mācīšanās? Jauniešu atbildes liecināja, ka dažkārt matemātikas uzdevumi ir pārāk sarežģīti noformulēti, bet attālināti šis mācību priekšmets bija īpaši grūti apgūstams. Tāpat jaunieši interesējās, vai nav plānots līdzīgu sistēmu (kad nevar labot darbu vērtējumu) ieviest arī profesionālajos priekšmetos, vai profesionālās kvalifikācijas darbu var aizstāt ar diplomdarbu, kā arī citiem jautājumiem.

Ministre iztaujāja skolēnus arī par mākslīgā intelekta izmantošanu mācību procesā, vienlaikus atgādinot pārlieku ar to neaizrauties, bet vairāk domāt ar savu galvu. Noslēgumā D.Melbārde vēlēja jauniešiem visu laiku izaicināt sevi un pēc iespējas ātrāk atrast atbildi uz jautājumu, par ko viņi vēlas kļūt?

Kā vērtējat rosinājumu “Latvenergo” peļņu novirzīt onkoloģijas slimnieku ārstēšanai?

Viedokļi

Es noteikti balsošu ‘par’!

LĪGA KOZLOVSKA, 14. Saeimas deputāte, ģimenes ārste

Līdzdalības platformā “manabalss.lv” jau savākti gandrīz 10,5 tūkstoši balsu par iniciatīvu novirzīt uzņēmuma “Latvenergo” peļņu onkoloģijas pacientu ārstēšanai, kas nozīmē, ka šis jautājums mums būs jāskata Saeimā. Personīgi es šo iniciatīvu atbalstu, jo pašreiz valdībā veselības aprūpe diemžēl nav prioritāte. Prioritātes ir tikai trīs – aizsardzība/drošība, demogrāfija un izglītība, bet tajā pašā laikā visās sabiedrības aptaujās iedzīvotāji kā pirmo sāpīgāko problēmu valstī minējuši tieši veselības aprūpi, ieskaitot tajā arī onkoloģiskos pacientus. To apliecina arī 4. septembrī notikušās “Stiprinošās veselības brokastis”, kurās tika prezentēts pētījums “Veselības ekonomikas barometrs”. Diemžēl pētījuma secinājumi nav iepriecinoši, jo mūsu valstī veselība joprojām tiek uztverta kā tēriņš, nevis investīcija. Lūk, daži fakti. Priekšlaicīgas nāves Latvijā ekonomikā izmaksā vairāk nekā 3% no IKP gadā (ES vidēji aptuveni 1,2%); pacientu līdzmaksājumi veido gandrīz 1/3 daļu no

visiem veselības izdevumiem; pie mums ir visīsākais veselīgi nodzīvotais mūžs Eiropā – vīriešiem 51, sievietēm – 54 gadi, kas ir par 10-12 gadiem mazāk nekā Eiropā; Latgalē veselības aprūpi par nepieejamu uzskata 13% iedzīvotāju, kamēr Rīgā – tikai 1-2%. Un tie ir tikai daži no pētījuma secinājumiem. Situācija tiešām ir nopietna, tādēļ esmu par to, ka jebkurus papildus līdzekļus (vienalga, tā ir “Latvenergo” vai cita valsts uzņēmuma peļņa) jānovirza akūto veselības aprūpes pakalpojumu nodrošināšanai. Varbūt to teikšu priekšlaicīgi, bet es kā ZZS deputāte nebalsošu par šādu nākamā gada budžetu, ja tajā nebūs ietverts finansējums veselības aprūpei, kas varētu uzlabot rindas pie valsts ārstiem un uz valsts izmeklējumiem. Pieejamība pie ārstiem šobrīd ir katastrofāla. Pagājušā gada rinda tagad pārcelta uz nākamo gadu, bet nākamā uz aiznākamo... Piemēram, cilvēkiem uz endoprotezēšanu būs jāgaida rindā 5-6 gadus. Turpinām sarunas par to, ka jābūt palielinātiem obligātajiem valsts veselības aprūpes pakalpojumiem, atbilstoši tam, kā tas tika plānots “Sabiedrības veselības pamatnostādņēs 2021.–2027. gadam”. Atgādināšu, ka Latvijā šobrīd veselības aprūpei tiek novirzīti 4,6% no iekšzemes kopprodukta, bet 2027. gadā šim skaitlim saskaņā ar pamatnostādņēm jau būtu jābūt 6,1%.

Atgriežoties pie onkoloģijas pacientiem, teju katru dienu sociālajos portālos redzam gan jaunu, gan vidēja vecuma un cilvēku senioru gados palīgā saucienus. Ja valstī nav naudas, tad, neapšaubāmi, ir un būs kliegzieni no visām pusēm – gan no reto slimību slimniekiem, gan onkoloģijas pacientiem. Diemžēl, bet tas ir fakts, ka Latvijā joprojām pirmajā vietā ir mirstība no sirds un asinsvadu slimībām, otrajā – onkoloģija, bet trešajā – traumatoloģija. Tagad ar lielu joni šim trīs grupām pietuvojas kategorija pacientu, kuri sirgst ar depresiju. Ja runājam par onkoloģiju kā atse-

višķu kategoriju, gribu teikt, ka tieši šī nozare ir tā, kurā mazliet, bet tomēr veselības ministrija kaut ko *piešpricē* saistībā ar kompensējamajiem medikamentiem. Papildus ir piešķirti 20 miljoni eiro. Diemžēl zāles onkoloģiskajiem pacientiem ir ļoti dārgas, tādēļ nereti viņi ir spiesti vēl papildus kaut ko meklēt, lūgt tuviniekiem un sabiedrībai caur portālu “ziedot.lv”. Un cik mēnešus viņi ziedojumus saņem, par tik var paildzināt savu dzīvildzi. Ja cilvēkam ir onkoloģija 3. un 4. stadijā, jau nepieciešami inovatīvi medikamenti, kas notur pie dzīvības un daudz maz normālas dzīves kvalitātes. Ja ir konsilija lēmums, ka pacientam vajadzīgas zāles, kas paildzina dzīvi un dzīves kvalitāti, tad Nacionālajam veselības dienestam tās būtu obligāti jānodrošina, taču diemžēl ne vienmēr tas ir iespējams. Ja valstij tam nepietiek naudas, tad līdzekļi jāņem kaut vai no “Latvenergo” miljonu peļņas. Es esmu par to. Visiem uzņēmumiem, kuriem ir lielāka peļņa, būtu jādalās ar veselības aprūpi.

Vienīgais, kas onkoloģijā šobrīd patiešām labi strādā, ir “zaļais koridors”. Tas dod iespēju mums, ģimenes ārstiem, pacientam 10 dienu laikā nodrošināt gan ultrasonogrāfiju, gan datortomogrāfiju, izņemot kodolmagnētisko rezonansi. Tas viss darbojas. Savukārt, ja runājam par medikamentiem onkoloģijas pacientiem, RSU un Latvijas lielāko pētnieku secinājums nav iepriecinošs – onkoloģijas ārstēšanā un jauno, inovatīvo medikamentu pielietošanā mēs iepalikam no citām ES valstīm vismaz par diviem, trīs gadiem. Tā tas ir, un man ir žēl, ka tā ir. Ir diezgan skarbi tā teikt, taču uzskatu, ka no aizsardzības naudas tomēr kāds procents bija jānovirza veselības aprūpei. Jo veselības aprūpe ir tā daļa, kas nodrošina aizsardzību. Veselības un sociālās aprūpes darbinieku arodbiedrības priekšsēdētājs Valdis Ķeris pateica skarbi, bet patiesi, ka, tā turpinot finansēt veselības aprūpi, “Lat-

vija var kļūt par labi apsargātu kapsētu”. Mēs varam nopirkt gan tankus, gan dronus, bet, kas ar tiem darbosies, ja nebūs cilvēku? Ja nebūs veselu cilvēku? Šobrīd politiskā diskusija ir ļoti skarba, bet, atkārtos, ka par onkoloģisko pacientu aprūpi mana balss noteikti būs ‘par’. Jebkas, kas var palīdzēt cilvēkiem izdzīvot un dzīvot kvalitatīvi, ir atbalstāms. Statistika liecina, ka onkoloģija paņem arvien jaunākus cilvēkus. Tik daudz 1. un 2. stadijas atklāto audzēju kā 2024. gadā, ģimenes ārstu praksēs nekad nav bijis. Savā ziņā tas ir pozitīvais stāsts, jo 1. un 2. stadija ir labi ārstējamas stadijas, tādēļ savus pacientus mierinu, sakot, paldies Dievam, ka laikus to esam atklājuši. Izmantojot izdevību, vēlreiz gribu atgādināt, ka katram cilvēkam ir laikus jānāk uz valsts apmaksātajām veselības pārbaudēm – skrīningiem. Latvijā šobrīd ir četri valsts noteiktie bezmaksas skrīningi – zarnu vēža, dzemdes kakla vēža, mamogrāfija – krūts vēzim un prostatas vēža skrīnings. Nevajag gaidīt situāciju, kad atklāj 3. vai 4. stadiju ar metastāzēm, kad jau jāmeklē šie ļoti dārgie medikamenti. Izdarīsim to, ko katrs laikus varam izdarīt – pacients no savas puses, bet mēs – mediķi – no savas.

Fakti

♦ 2024. gada pirmajos septiņos mēnešos “Ziedot.lv” saņēmusi palīdzības lūgumus no 95 onkoloģijas pacientiem, kuru ārstēšanas izmaksas kopumā ir 2,6 miljoni eiro. 200 000 eiro fondam “Ziedot.lv” noziedoja valsts uzņēmums LATVENERGO. Ar šo naudu palīdzēs vairākiem pacientiem, iedalot katram ne vairāk kā 10 000 eiro, kaut gan daudziem no viņiem ir vajadzīgas daudz lielākas naudas summas.

♦ LATVENERGO peļņa pagājušajā gadā bija 350,917 miljonu eiro liela, pieaugot par vairāk nekā 90%, salīdzinot ar 2022. gadu.

Esmu skeptisks, bet priecāšos, ja izdosies

ARTŪRS DEKSNIS, gulbenietis, jau vairāk nekā četrus gadus cīnās ar ļaundabīgu slimību – sinoviālo sarkomu

Iniciatīva ziedot onkoloģijas pacientiem uzņēmuma “Latvenergo” peļņu ir vitāli svarīga. Par smagākajiem gadījumiem, kurus neapmaksā valsts, pārsvarā uzzinām no portāla “ziedot.lv” vai cilvēku izmisīgajiem palīgā saucieniem sociālajos portālos, kuru pēdējā laikā nav mazums. Protams, neticu, ka uzņēmums “Latvenergo” gribēs dalīties ar savu peļņu, bet, ja tāds fonds tiešām izveidosies, tas būs tikai apsveicami. Tad būtu jāskatās onkoloģijas pacientu skaits, pieprasījums, un pro-

centuāli šie līdzekļi jāsadala. Tikai, manuprāt, te būtu jāņem vērā vēl viens svarīgs aspekts – jāiedala līdzekļi arī netradicionālajiem ārstēšanās veidiem, kas nav pieņemti Latvijas tradicionālajā medicīnā, bet uzrāda labus rezultātus. Tā ir integratīvā onkoloģija, jo, tieši pateicoties šai integratīvajai pieejai, esmu noturējies savu dzīvildzi no sākumā noliktā pusotra gada līdz jau vairāk nekā četriem. Šobrīd ārstējos tieši tajā virzienā, jo manā gadījumā tradicionālā medicīna nedeja nekādus rezultātus. Attīstītājās valstīs šādas metodes izmanto un praktizē jau sen, tikai tās vēl nav atnākušas līdz Latvijai. Taču uzsveru, ka šī ir tikai mana personīgā pieredze.

Pats grūtākais cilvēkam, kurš saskaras ar onkoloģiju, ir izstiept roku un lūgt palīdzību. Bet diemžēl citu variantu nav – ja ir vēlme dzīvot, tas jā dara. Esmu saņēmis naudu analīzēm gan portālā “ziedot.lv”, gan privāti vācis ziedojumus. No personīgās pieredzes varu teikt, ka cilvēki mums patiešām ir ļoti atsaucīgi, jo manā gadījumā atbalsts bijis fenomenāls gan pirmajā, gan otrajā lūgšanas reizē. Tieši tādēļ esmu un būšu ļoti pateicīgs ikvienam, kurš nepalika malā un palīdzēja. Sabiedrības atbalsts ir ļoti jūtams, cilvēki nav vienaldzīgi, viņi ir gatavi ziedot, palīdzēt, un to dara no visas sirds. Ja cilvēks nonācis grūtā situācijā, viņam tiks palīdzēts. Protams, nauda, ko katru gadu varētu ieguldīt no “Latve-

nergo” peļņas, ir samērā liela, bet atkārtos, ka esmu ļoti skeptisks, vai kaut kas tāds varētu izdoties. Ja izdosies iegūt kaut daļu no tā visa, tas jau būs milzīgs sasniegums. Ja runājam par onkoloģiju, tad tikpat svarīgs, cik finansiālais atbalsts, būtu arī mentālais. Svarīgi, lai cilvēkam tādā smagā brīdī būtu kāda kopiena, uz kuru nākt un kopā ar citiem kaut ko darīt. Pieļauju, ka uz Rīgu visi aizbraukt nevarētu, tādēļ būtu ļoti svētīgas online sesijas, kurās speciālisti izglītotu cilvēkus, stāstītu, kā slimības gaitā labāk pārvarēt to vai citu brīdi.

Latvijā ir diezgan spēcīgi un zinoši onkologi, bet diemžēl pati sistēma novecojusi. Esmu pārliecināts, ka nedrīkst ārstēt pacientus tikai pēc vienām noteiktām vadlīnijām. Ja redz, ka ārstēšanās nepalīdz, būtu jāpiedāvā alternatīvas. Bet tas Latvijas medicīnā diemžēl nav pieņemts, līdz ar to pacientam iespējas jāmeklē pašam, kā to daru es. Ārstēšanās metožu, kas nav saistītas ar ķīmijterapijām, ir daudz. Ir iespējams apvienot visu – gan ķīmijterapiju, tradicionālo medicīnu, ķirurģiju un arī netradicionālās metodes. Tam visam jāiet roku rokā, lai tikai ir rezultāts. Ir arī pie mums speciālisti, kuri ar to gribētu darboties, taču viņi par to runāt nedrīkst. Diemžēl. Tieši tādēļ mums pēc iespējas ātrāk jāņem piemērs no tādām attīstītājām valstīm kā Amerika, Vācija, Izraēla, kur ļoti plaši izmanto daudzveidīgas ārstēšanās metodes, līdz ar to arī ārstē-

šanās rezultāti ir labāki.

Kad saskāros ar diagnozi ‘onkoloģija’, visu informāciju meklēju pats. Bija cilvēki, kuri kaut ko ieteica no savas un savu tuvāko pieredzes, padalījās ar kontaktiem. Redzu, ka statistiski onkoloģijas pacientu skaits ar katru gadu pieaug, un te jau jāskatās mazliet dziļāk – svarīgs uzturs, miegs, tas, kā cilvēks dzīvo, kādus apstākļus sev izveido, stresa līmenis. Tas viss ir ļoti saistīts. Manā izpratnē onkoloģija ir issavienojums cilvēka ķermenī, kad labās šūnas sākušas pārveidoties par sliktajām, tāpēc svarīga kompleksa pieeja – jāattīra organisms, labi jāguļ un mazāk jāstreso. Kāpēc saslimst arvien jaunāki cilvēki? Tāpēc ka dzīves apstākļi kļuvuši grūtāki, pieaudzis stress ikdienas dzīvē, pārtika palikusi nekvalitatīvāka – viss modificēts un pārtaisīts, no kaut kurienes ievests. Tās ir sekas nekvalitatīvai dzīvei, tādēļ svarīgi ne vien laikus apmeklēt ārstus, bet arī sekot līdzi, ko cilvēks ēd un kā atpūšas.

Kā jau daudzi zina, mana devīze ir – onkoloģija nav nāvessods, tā ir tikai diagnoze. Un ar jebkuru diagnozi var kaut ko darīt. Tas jau ir pirmais signāls, ka deguns nav jānoka. Es nezinu, kā var nokārt degunu, ja runa ir par savu veselību un dzīvību? Kā var nokārt degunu, ja tevi skar kaut kas tāds? Tāpēc visiem vēlū rast spēku, ticību sev un nepadoties! Un atcerieties – onkoloģija nav nāvessods!

Viedokļus uzklausiņa S.Karavoičika

Saruna ar jauno pedagogu

Gribēja strādāt robežsardzē, bet kļuva par skolotāju

Irēna Tušinska

Jaunajā mācību gadā savu darba karjeru divās mūsu novada skolās uzsāka RSU Latvijas Sporta pedagoģijas akadēmijas šī gada absolvente ADELĪNA ILLARIONOVA. Lai gan studiju laikā guvusi arī darba pieredzi Rīgas skolās, tuvojoties mācību gada sākumam, Adelīna mazliet uztraucās, kā izdosies iejusties jaunajos darba kolektīvos.

Dzimusi Pededzes pagastā un absolvējusi Alūksnes Valsts ģimnāziju, Adelīna par studiju vietu izvēlējās RSU Latvijas Sporta pedagoģijas akadēmiju, kur programmā "Sporta zinātne" šogad ieguva kvalifikāciju "Sporta skolotājs un fitnesa treneris". Šajā mācību gadā trešdienās un piektdienās viņa mācīs sportu Balvu Profesionālajā un vispārizglītojošajā vidusskolā, bet pirmdienās, otrdienās un ceturtdienās Adelīnu varēs sastapt Viļakas vidusskolā.

Kāpēc nolēmt sportu pārvērst par savu profesiju?

– Būdamā vienīgā meitene ģimenē, kopš mazotnes visur devos līdzī vecākajam brālim. Bērnu pavadīju kopā ar puīšiem, spēlējot dažādas sporta spēles. Tolaik man nebija iespējas apmeklēt sporta skolu, taču, kad sāku mācīties Alūksnē, iesaistījos volejbola pulciņos gan Alūksnes vidusskolā, gan vietējā sporta hallē. Vienu gadu deju arī mūsdienas dejas. Sākās Kovids, un tas viss beidzās.

Arī augstskolā Jums nācās studēt Kovida pandēmijas laikā...

– Jā. Lekcijas klausījāmies attālināti, bet praktiskās nodarbības notika klātienē. Tikai nācām ar zīmēm par potēšanas, kā arī nēsājām sejas maskas.

Daudzus biedē pedagoga profesija, jaunieši to izvēlas nelabprāt...

– Skolas laikā nekad nebūtu ienācis prātā, ka izvēlēšos šo profesiju. Protams, patika sports, bet tikai vaļasprieka līmenī. Līdz 11.klasei gribēju kļūt par robežsargu vai saistīt dzīvi ar kādu citu militāru profesiju. Taču 11.klasē sākās veselības problēmas, tādēļ pat nemēģināju stāties robežsardzes koledžā. Tagad viss ir kārtībā. Vienkārši tobrīd nodomāju, ka manai veselībai nenāks par labu strādāt uz zaļās robežas dažādos, arī nelabvēlīgos laikapstākļos. Aprunājoties ar vecākiem, nospriedām, ka labāk izvēlēties citu profesiju. Vasaras brīvlaikā, strādājot Igaunijā, iepazinos ar sievieti, kura absolvējusi sporta akadēmiju. Viņa izstāstīja par šo studiju vietu, un mani tas ieinteresēja. Palasīju informāciju par šo augstskolu. Viss šķita tiešām forši, jo tur piedāvāja arī tādas nodarbības kā peldēšana, sporta dejas, rokasbumba, kuras man, mācoties pamatskolā, nebija pieejamas.

Manuprāt, skolotāja profesija atkal kļūst populārāka. Arī trīs mani klasesbiedri no Alūksnes izlēma mācīties par pedagogiem. Viena mana klasesbiedrene izmācījās par matemātikas skolotāju.

Kādi bija šie četri studiju gadi sporta akadēmijā? Nelika vilties?

– Tie bija ļoti interesanti. Vienīgi pirmais pusgads izrādījās ļoti smags. Tas man bija pārdomu laiks, kad brīžiem prātoju – ko vispār te daru?

Kāpēc tā?

– Nekad neesmu bijusi publisks cilvēks, kurš labprāt uzstājas citu priekšā. Tādēļ vismagākais brīdis pienāca, kad vajadzēja novadīt praktiskās nodarbības saviem kursabiedriem. Lekcijas un viss pārējais nesagādāja grūtības, jo man vienmēr ir patīcis mācīties. Arī ar fizisko sagatavotību viss bija kārtībā, taču runāt cilvēku priekšā bija sarežģīti.

Kā ir tagad, jo katru dienu būs jāstājas klases priekšā?

– Viss ir kārtībā. Katru gadu piedalījos studiju praksēs dažādās skolās. Trešajā un ceturtajā studiju gadā strādāju Rīgas skolā.

Jūsu vecuma starpība ar vidusskolēniem nav liela. Nebiedē, ka viņi varētu Jūs uztvert kā draugu, nevis**pedagogu?**

– Protams, zināmas bažas pastāv. Bet esmu pietiekami stingra. Pirmo gadu, strādājot ar jaunāko klašu bērniem, nereti centos viņiem izpatikt. It kā forši, bet, kad liku kaut ko darīt, viņi vairs negribēja, un sāka man kāpt uz galvas. Tāpēc otrajā darba gadā uzreiz ieviesu stingru disciplīnu.

Būsiēt ļoti stingra un autoritatīva skolotāja vai tomēr demokrātiska?

– Būšu kaut kas pa vidu. Ar mazajiem noteikti būs vieglāk būt stingrākai. Viņi jebkurā gadījumā mani uztver kā pieaugušo un tādēļ respektē. Taču ar jauniešiem pagaidām esmu strādājusi tikai praksē. Tad jau redzēs, kā būs. Taču man ir paveicies, jo Viļakas vidusskolā strādāšu tikai ar pamatskolas bērniem no 1. līdz 6.klasei, bet Balvu Profesionālajā un vispārizglītojošajā vidusskolā vadišu sporta nodarbības četru skaitumkopšanas kursu meitenēm. Vadišu nodarbības arī 7.b klasei. Viļakas vidusskolā un arī Balvu Profesionālajā un vispārizglītojošajā vidusskolā vadišu arī volejbola pulciņus, kā arī fitnesa nodarbības.

Kādas bija sporta nodarbības Jūsu bērnībā un kā tās atšķiras tagad?

– Atšķirība starp to, kā es vadu stundas, un kā tās notika manas skolas gados, ir ļoti liela. Agrāk skolotājs, uzdevis skolēniem kādu uzdevumu, pats sēdēja malīnā, īsti nekur neiesaistoties. Tagad cenšos visā iesaistīties. Varu paskriet kopā ar bērniem, jo man tas patīk. Arī tas, kā kopumā izskatās sporta stunda, ir mainījies. Agrāk stingrāk vadījās pēc standarta, ko vajadzēja iemācīt. Piemēram, noskrienot krosu attiecīgā laikā, skolēns saņēma noteiktu punktu skaitu. Tagad ir citādāk – var brīvāk izpausties konkrētās tēmas ietvaros. Skolotājs, vadoties pēc Ministru kabineta izglītības standarta noteikumiem un "Skola 2030", pats izdomā kritērijus. Tagad nav tā, ka kross jānoskrien pēc iespējas ātrāk. Katrs izvēlas savu tempu. Ja noskrien bez apstāšanās, tas jau ir labi. Tiek vērtēti nevis sasniegumi un rezultāti, kā bija agrāk, bet prasmes un individuālais progress.

Mūsdienās ir tik daudz bērnu ar īpašām vajadzībām. Kā sporta stundas notiks šādiem skoleniem?

– Tagad katram bērnam pielāgojamies individuāli. Līdz šim man nav bijusi ļoti liela saskare ar šādu bērnu mācīšanu. Esmu strādājusi tikai ar dažiem. Viņus vērtēju citādāk, atvieglojot uzdevumus. Katram bērnam vajadzīga individuāla pieeja.

Skolotāji pastāvīgi žēlojas par mazām algām. Tas nebiedē?

– Pagaidām esmu strādājusi tikai uz pusslodzi. Nedēļā strādājot tikai divas dienas, nopelnīju diezgan labi. Nevaru sūdzēties. Turklāt papildus Liepnā vadu fitnesa nodarbības.

Kā pati sevi uzturat labā fiziskā formā?

– Dažreiz, ja ir motivācija, no rīta paskrien. Vasarā skrēju, lai uzturētu sevi formā, jo galu galā strādāšu ar jauniešiem. Dejoju tautisko deju kolektīvā. Pirms gada Liepnā izveidojām jaunu kolektīvu, kas saucas "Lai". Gribējām ielikt garāku nosaukumu "Lai tā būda rūc!", bet, tā kā to neapstiprināja, ielikām īsāku – "Lai". Taču mugurpusē uz kreklīņiem tāpat atstājām uzrakstu "Lai tā būda rūc!". Mācoties pamatskolā dzimtajā Pededzē, kopš pirmās klases esmu dejojusi tautu dejas. To turpinu darīt līdz šim brīdim. Skolas gados brīvajā laikā daudz lasīju, bet tagad tam vairs neatliek laika.

Kā Jūs uzņēma pedagogu kolektīvs abās mūsu novada skolās?

– Viļakas vidusskolā pirms mācību gada sākuma piedalījos skolotāju kopsapulcē, pēc kuras visi kopā pasēdējām pie klāta galda un aprunājāmies, iepazīnāmies. Balvu Profesionālajā un vispārizglītojošajā vidusskolā mani sagaidīja ļoti sirsnīgi. Sadāvināja tik daudz ziedu un šokolādes... Tas bija tik mīļi.

Foto - no personīgā arhīva

Sapņoja strādāt robežsardzē, bet kļuva par skolotāju. Adelīna uzskata, ka pedagoga profesija pamazām atgūst savu prestižu.

Bija jauka sajūta. Sevišķi tāpēc, ka to tiešām negaidīju.

Vai ļoti uztraucaties, uzsākot darba gaitas divās jaunās skolās?

– Vairāk uztraucos par darbu Balvu skolā, jo tur būs jāstrādā ar jauniešiem. Savukārt Viļakas vidusskolā būs jāmaca arī bērni ar speciālajām vajadzībām. Tas nedaudz uztrauc. Augstskolā mums, protams, teorētiski mācīja, kā tas jā dara, taču praktisku nodarbību nebija. Oktobrī Viļakā apmeklēšu kursus par šo tēmu, taču mācību stundas sāksies jau septembrī... Septembra sākumā mani jau uzaicināja kā trešo pedagogu doties klasei līdzī ekskursijā uz Rēzekni. Audzināmās klases gan pagaidām nebūs, jo sākumā jāpierod pie jaunās darbvietas.

Kāpēc neizvēlējāties strādāt kādā Alūksnes novada skolā?

– Sākumā gribēju painteresēties par tādu iespēju, taču vēlāk nodomāju, ka īsti nevēlētos būt kolēģe pedagogiem, kuri savulaik mācījuši mani. Būtu tāda nedaudz jocīga sajūta. Tāpēc nolēmu darbu meklēt kaut kur mazliet tālāk.

Cik bieži iznāk paciemoties pie ģimenes Pededzē?

– Pēdējā laikā ne pārāk bieži. Tur dzīvo mana mamma un jaunākais brālis, kuram ir 13 gadi. Tētis ir tālbraucējs un bieži ir projām no mājām. Savukārt vecākais brālis strādā par policistu Alūksnē.

Kādas atsauksmes par sevi kā skolotāju gribētu saņemt no skolēniem?

– Protams, tās labākās. Bet visiem izpatikt tāpat nevarēšu. Protams, gribētos veidot draudzīgas attiecības, bet ievērot arī disciplīnu.

Vai esat uzstādījusi sev kādus konkrētus mērķus šim mācību gadam?

– Par to neesmu domājusi, taču gribētos labi iejusties jaunajās darbavietās. Sporta skolotāja darbs man patīk, ar bērniem atradišu kopīgu valodu. Galvenais, lai ar kolēģiem izveidojas labas attiecības.

Ko gribētu sev novēlēt pirmajā darba gadā?

– Pacietību, izturību un lai viss izdodas!

✓ Tiek vērtēti nevis sasniegumi un rezultāti, kā bija agrāk, bet prasmes un individuālais progress.

✓ ...cenšos visā iesaistīties. Varu paskriet kopā ar bērniem, jo man tas patīk.

✓ Sporta skolotāja darbs man patīk, ar bērniem atradišu kopīgu valodu.

No Art Deco modes līdz neoklasiskam baletam

Vasara ir skolēnu visgaidītākais laiks, kas nozīmē ne tikai mācību gada beigas, bet arī brīvību un jaunus piedzīvojumus. Šobrīd tā jau ir pagājusi, bet, lai vasara būtu patiesi piepildīta, svarīgi tajā iekļaut gan atpūtu, gan jaunus iesaistītos, kas paplašina redzesloku un bagātina pieredzi. Šajā vasarā man bija iespēja piedzīvot daudz neaizmirstamu brīžu – no saulainām dienām dabā līdz aizraujošiem kultūras notikumiem. Vieni no spilgtākajiem bija Modes muzeja apmeklējums Vecrīgā, kur varēju iepazīt tērpu vēsturi un stilu attīstību, kā arī vakara noslēgumā noskatīties aizraujošu baleta izrādi “Drakula”, kas notika Latvijas Nacionālajā operā un baletā. Šī diena, kas bija mākslas un pārstiegumu pilna, kļuva par vienu no vasaras nogales spilgtākajām atmiņām.

Augusta nogalē, ieplānojot braucienu uz Rīgu, lai noskatītos baletu ar pasauleslaveni mākslinieku piedalīšanos, domāju, kā vēl lietderīgi pavadīt šo pēcpusdienu. Tā kā apmešanās vieta bija pats Rīgas centrs, ielūkojoties nedaudz telefonā, atradu lielisku un patiešām interesantu piedāvājumu – Mākslas muzejs piedāvāja iegriezties pie viņiem un aplūkot izstādi “Es mīlu Art Deco”. Un tas izrādījās patiešām baudījums ne tikai man, bet katram, kurš novērtē pagājušā gadsimta 20.-30. gadu eleganci un spožumu. Art Deco stils fascinē ar savu spēju apvienot atšķirīgas lietas. Šogad aprit 100 gadu jubileja, kopš 1925. gada Parīzes Starptautiskā izstāde deva nosaukumu un milzīgu impulsu dizaina virzienam, kas spēja ietekmēt arhitektūru, interjeru un modi vēl daudzus gadus desmitus. Tajā saskatāmi gan modernās mākslas virzieni, piemēram, kubisma un supremātisma elementi, gan interese par citām kultūrām, tostarp Seno Ēģipti, Japānu, Ķīnu un Centrālameriku. Pēc Pirmā pasaules kara radītā haosa šis stils bija kā atbilde, tiecoties pēc simetrijas, stabilitātes un greznības, radot “mūžīgo svētku” atmosfēru. Jāteic, tieši šī izstāde būs skatāma vēl līdz 20. oktobrim, – iesaku ikvienam, kam tuva mode ikdienas darbā, nepieciešama profesionālajai izaugsmei vai vienkārši interesē.

Izcils kabare skatuves kostīms “Zelta dejas eņģelis”. To ap 1930. gadu radīja leģendārais modes mākslinieks Érté. Tērps ir izgatavots no zeltainā lamē auduma, kas liecina par tā laika greznību un Art Deco estētiku. Érté tērpi ir īpaši nozīmīgi, jo viņš iedvesmojās no Sergeja Djagileva vadītā Krievu baleta Parīzes izrādēm. Šīs izrādes bija krāšņas, mirdzošas un pilnas austrumniecisku fantāziju, kas atstāja milzīgu iespaidu uz parīziešiem un spēcīgi ietekmēja modes un interjera dizainu, īpaši laikā ap Pirmo pasaules karu. No tā laika ir saglabāties ļoti maz oriģinālu Érté tērpu. Tie ir reti un ārkārtīgi vērtīgi kolekcionāru un muzeju vidū, jo katrs no tiem ir kā atgādinājums par aizgājušo laiku un neatkārtājamo stilu.

Iestudējums, kas guvis lielu publikas un kritiķu atzinību, kā arī saņēmis vairākas balvas un nominācijas. Pēc Modes muzeja apmeklējuma devos uz Latvijas Nacionālo operu un baletu, kur noskatījos baleta izrādi “Drakula”. Tā bija elpu aizraujoša un dramatiska izrāde, kurā dejas, kostīmi un mūzika atainoja četrus simt gadus ilgušu milasstāstu noslēpumiem apvītā vampīru pasaulē. Šis balets veidots pēc Brema Stokera pasauleslavenā romāna motīviem. Izrāde ne tikai atainoja stāstu par grāfu Drakulu, bet arī dziļi analizēja cilvēka un nezhvēra dabu. Kostīmi un scenogrāfija bija pārdomāti un radīja tumšu, noslēpumainu atmosfēru. Pēc izrādes noskatīšanās noteikti vēlos izlasīt Brema Stokera romānu, lai pilnībā ienirtu šajā stāstā.

Interaktīva ekspozīcija lieliem un maziem. Ieejot Modes muzeja ēkā,

pārņēma sajūta, it kā būtu nokļuvusi kino. Par to liecināja interjera spožums un vizuāli saderīgs iekārtojums – senatnīgās ķieģeļu sienas un mūsdienīgie apgaismes elementi. Pēc biļetes iegādes pie kases muzeja darbiniece iedeva audio gidu, kur pašā izvēlētajā valodā varēja noklausīties interesantu stāstījumu par katru tērpu, modes namu, laiku un valsti, kurā konkrētais tērps darināts un kādās situācijās to valkāja. Vienā no zālēm audio gids nebija nepieciešams, jo te valdīja tumsa, bet apgaismoti, kā arī papildināti ar skaņu – mūziku un stāstījumu (piemēram, franču valodā, ja tērps darināts Francijā) – tika ekspozīcijas tērpi par konkrēto laiku vai notikumu. Piemēram, ekspozīcija ar ģimenes tērpiem – meitene skaistā kleitā rotaļājas savā istabā, ienāk mamma, tērpusies pēc 30. gadu franču modes, un turpat pa māju pastaigājas tētis halātā. Dzīvi cilvēki tie, protams, nebija, bet tērpi uz manekeniem radīja iespaidu, it kā kāds tos nēsātu, kā arī mūzika un balss sarunu ieraksts ļāva iztēloties konkrēto situāciju. Tāpat, piemēram, jaunas dāmas balles kleitās, kas griezās mūzikas pavadībā, radīja iespaidu, it kā tās atrastos greznā namā un grieztos dejā.

Parīze un Ņujorka. Pa kreisi skatāma ar metalizētu diegu caurausta zīda vakarkleita, ko papildina metalizētas mežģīnes un pērliņu izšuvumi. Tā darināta “Callot Soeurs” modes dizaina namā Parīzē ap 1927. gadu. Tērps ir no Modes muzeja krājuma. Savukārt attēlā pa labi redzama zīda samta vakarkleita un soma ar greznu izšuvumu. Tērpu darinājusi modes dizainera Sedijs Namzere (Sadie Nemser) ASV, Ņujorkā, 20. gs. 20. gadu sākumā. Šī skaistā, jūras zilā vakarkleita no 20. gadsimta sākuma parāda, kā mainījās mode no plūstošā jūgendstila uz moderno Art Deco stilu. Tērps, kam klāt ir pieskaņota soma, tika radīts Sedijs Nemzeres modes namā Amerikā. Sedijs Nemzere bija slavens ar to, ka veidoja sarežģītus tērpus, kas bija rotāti ar pērļēm un izšuvumiem.

Lielbritānija un Francija. Pa kreisi var redzēt zīda vakarkleitu, kas izšūta ar kontrastējošām pērļēm. Tērps darināts Lielbritānijā ap 1925. gadu. Pa labi var redzēt greznu krepdešīna vakarkleitu ar pērliņu izšuvumu un pērliņu bārkstīm, kas tapis Francijā, Parīzē, ap 1925. gadu. Art Deco laikmets ienesa modē jaunu, satriecošu greznību, kas bija pielāgota elektriskā apgaismojuma radītajam spožumam. Tieši tāpēc tērpiem bieži izmantoja spīdīgus un metalizētus audumus, kā arī bagātīgus pērliņu un fliteru izšuvumus. Šī laika modes virsotne neapšaubāmi bija čārlstona kleitas. Tās kalpoja kā ideāls fons mirdzošiem ģeometriskiem rakstiem. Dejojot un kustoties šajās kleitās, pērliņu bārkstis kustējās un spīdēja, radot neaizmirstamu skatu.

Līgas Emmas Pangas teksts un foto

Lāci, lāci, tu skaļi krāci!

Aizvadītajā sestdienā Žīguros uz katra soļa bija jaušama lāču klātbūtne. Kā nu ne, ja lāču tēma caurvijās dažādās aktivitātēs, tostarp stāstā no “Vilku ielejas” par drošību mežā pastaigā ar suni. Jāsecina, ka lāči, kā smēja aktivitāšu tiesneši, bija sastopami visur – gan aplikti ap kaklu, gan ap roku, pat vēderos. “Lāčiem taču garšo saldi āboliņi,” paskaidroja žigurieši.

Lielā zive tiešām labsirdīga bija. Par to pārliecinājās sešgadīgā Melānija Volkova, kura neslēpa, ka viņai patīk zivis.

Nav viegli. Desmitgadīgā Rebeka Dilbo aktīvi piedalījās sportiskajās aktivitātēs, atzīstot, ka nav nemaz tik viegli spainīt iemest korķi.

Kā Robins Huds. Uģis Korņejevs Meža svētkos aktīvi piedalījās kopā ar bērniem Renāti un Miķeli. “Kāpēc sēdēt mājās, ja var pašaut pat ar loku? Kopā ar bērniem piedalāmies visās pagastā notiekošajās aktivitātēs. Lai mežos daudz ogu un sēņu,” viņš vēlēja.

Kā ziemā. Henrijs Hartmanis no Drabešiem, turot rokās florbola nūju, neslēpa prieku, ka sportiskajās aktivitātēs ir tik daudz bērnu. “Domāju, ka būs mazāk,” pusaudzis sprieda. Jautāts, ko novēl visiem svētkos, Henrijs domīgi secināja, lai labāk lāči ēd medu, nevis cilvēkus. Žīgu lāčiem viņš vēlēja jautru ziemas miegu.

Radošajā darbnīcā. Aurēlijas un Alberta māmiņa Dagnija Šaicāne no Olaines atklāja, ka Meža svētku aktivitātēs piedalās kopā ar Paulu un Māru Šaicāni no Valmieras: “Šobrīd bērni uz noslīpētas koka ripas zīmē zīmējumus. Esam šeit, lai nosvinētu arī vecvecmammās, žigurietes Ilgas Bukovskas 82.dzimšanas dienu. Kas pārsteidz Žīguļos? Fascinē tas, ar ko jūs jau lepojaties, proti, meža bagātību, savrupu vietu, kur var atpūsties no lielo pilsētu steigas. Nemāku pateikt, kāda būs nākotne Žīguriem. Lai būtu izaugsme, nepieciešamas darbavietas ar normālu atalgojumu.”

Tiesnese. Eliza Pužule nešaubās, ka Meža svētku svinēšanas tradīcija neizzudīs nekad: “Man nav jāatgādina, ka katru gadu septembra sākumā jāpiedalās sporta aktivitātēs. Cik mājās ir diplomu? Pietiekami daudz. Žīgu ļaudīm novēlu dzīvesprieku, kura mūsdienās nereti pietrūkst. Jāpriecājas par visu, kas mums ir.”

Lai nemaisās! Pandas cepures īpašniece Renāte Tihanova, šķiet, pārzinot lāču paradumus pierobežā, sprieda, ka tiem labāk mitināties savās būdās. “Lai nemaisās,” viņa paskaidroja.

Patīk sēnes. Piecgadīgā sēņu darbnīcas dalībniece Melisa Zujāne lepojās, ka atpazīst daudzas sēnes, piemēram, gailenes, bērslapes un pat mušmīres.

Vai lāči ēd čipsus? Rodrigo Plešuks (foto – no kreisās) sprieda, ka lāči, visticamāk, čipsus neēd, kā arī neprot spēlēt cirku. Viņam piekrita balvenietis Leons Kivkucāns (foto – no labās).

Lāču paradize. Savulaik ēkā, kur šobrīd atrodas Viļakas pirmsskolas izglītības iestādes “Namiņš” Žīguļos pirmsskolas izglītības grupa, mājāja bērnu darbs “Lācītis”. Tur joprojām saglabāta vērienīga lāču rotaļlietu kolekcija.

Applezno sejas. Ieva Klimoviča, kura apsargā robežu, zināja teikt, ka pierobežā lāču pietiek.

Kas vieglāk? Astoņgadīgais Vladislavs Dmitrijevs sprieda, ka vieglāk salikt puzzle, nekā mest šautriņas.

Savs lācis. Anastasija Andersone ar aplikācijas palīdzību darināja savu lāci. "Lai ir daudz medus," viņa vēlēja.

Māsas. Lauma un Megija Osipovas no Viļakas atzina, ka pirmo reizi piedalās Meža svētku svinībās. Spriežot par to, ko novēlēt lāčiem, viņas vienprātīgi uzsvēra: "Lai ziemā pilni vēderi!"

Kā multfilmā. Žigurieši jokoja, ka, līdzīgi kā multfilmā "Maša un Lācis", Mašas lomā veiksmīgi iejutās kultūras darbiniece Marija Bukovska. Taujāta, vai tas atbilst patiesībai, Marija jokojot pavēstīja, ka Žiguros patiešām valda lāči: "Divkājainajiem pagasta lāčiem novēlu būt vienmēr pozitīviem, kā arī savlaikus iegūt medus ražu ziemai."

Krēbsu saime. Viļakas vidusskolas 8.klases audzēkne Anda Krēbse lepojās, ka Meža svētkos piedalās kopā ar māsām Evelīnu, Kristīni, Rebeku un brāli Ingusu, kurš šogad uzsāka mācības 1.klasē: "Esam šeit, lai jautri pavadītu kopā laiku. Noteikti izcīnīsim arī balvas."

Novadniece. Ilva Krauja pastāstīja, ka kopā ar trīsgadīgo meitiņu (foto) ciemojas vietā, kur pati dzimusi un augusi: "Man visvairāk palikuši prātā ciemata ielu svētki, tāpēc meitai vēlējos parādīt, kā Žiguros svin Meža svētkus. Kādas pārdomas par slēgto skolu? Skumjas... Acimredzot bērnu vecākiem nav motivācijas šeit dzīvot."

Atbildīgs par sportu. Kopš vasaras par sporta aktivitātēm Žiguros ir atbildīgs sporta skolotājs Ervīns Veļķeris. Viņš pieļāva, ka žigurieši ir pat sportiskāki nekā pilsētnieki. Jokojot par lāčiem, viņš vēlēja dzīvot draudzīgi: "Kuriem lāčiem to vēlu? Gan tiem, kuri dzīvo mežā, gan tiem, kuri mīt ciematos un pilsētās."

Dodas distancē. Ādolfs Zaremba ar meitām Annu, Anniju un Anci, startējot atklātajās orientēšanās sacensībās, sprieda, ka nevar laist garām šādu izdevību.

Kā jāuzvedas mežā? Stāstu no "Vilku ielejas" pavēstīja Iveta Bleive. Viņa pastāstīja, ka suņu skolā mācības var uzsākt tad, kad kucēns sasniedz četru mēnešu vecumu: "Kā jums šķiet, kura ir vissvarīgākā komanda? Nevis 'sēdi', bet 'šurp'. Mežā sunim, kā noteic Latvijas likumdošana, jābūt pavadā. Kāpēc? Lai, piemēram, pavasarī netraucētu dabā piedzimušos mazuļus. Tiekoties ar lāci, suns jāpaņem īsajā pavadā un lēnām jāatkāpjas, nepagriežot muguru."

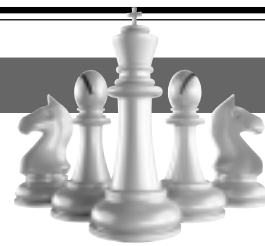

Kas uzvarēs? Pirms "Lāču metiena" Aivis Aleksāns sprieda, ka vakarpusē Latvijas basketbola izlase piekāpsies lietuviešiem. Diemžēl viņa prognoze piepildījās.

E.Gabranova teksts un foto

Turnīrs Viļakas katoļu baznīcā

Šaha spēle Ziemeļlatgales pērlē

Smaidīgi un laimīgi. Attēlā redzama daļa no aizvadītā pasākuma dalībniekiem Viļakas katoļu baznīcā, kurā piedalījās arī vairāki šahisti no mūsu puses. Savukārt kopumā turnīru pārstāvēja dalībnieki no visdažādākajām Latvijas pilsētām.

Tad kurš gudrāks – es vai Tu? Attēlā redzams, kā viens no turnīra pašiem mazākajiem dalībniekiem šaha gudrībā sacenšas ar priesteri Andri Priedi. Aplūkojot šo foto, kāds sprieda, ka tas ļoti atgādina epizodi no slavenās latviešu kinofilmas “Cilvēka bērns”, kad Boņuks, sēdēdams zirga mugurā, izdomāja skriet ar mācītāja automašīnu un viņam jautāja: “Kurš ātrāks – zirgs vai mašīna?”

Aizraujoši šaha dueļi, sirsnīga kopābūšana un īpašs Dieva pieskāriens, kas stiprina un iedvesmo. Ar šādu vadmotīvu par Ziemeļlatgales pērlī dēvētajā Viļakas Vissvētās Jēzus Sirds Romas katoļu baznīcā aizvadīts nu jau trešais šaha turnīrs.

Ar šaha aizbildni svēto Terēzi

Jāuzsver, ka sacensību dalībnieki aizraujošajā prāta spēlē nebija vieni, jo, kā zināms, šahistiem ir sava aizbildne – spāņu karmelītu (katoļu mūku ordeņa locekļi) mūķene un mistiķe svētā Terēze no Avilas (dzimusi 1515.gadā, mirusi – 1582.gadā), kura savos rakstos šahu izmantoja kā metaforu, lai skaidrotu garīgo izaugsmi un attiecības ar Dievu. Viņa salīdzināja dvēseli ar šaha galdu, kur katram gājienam ir būtiska nozīme – līdzīgi kā lūgšanām un apcerei ticības dzīvē. Svētā Terēze arī uzskatīja, ka, gluži tāpat kā šahā, arī garīgajā ceļojumā nepieciešama stratēģija, pacietība un gudrība, lai sasniegtu augstāko mērķi – vienotību ar Dievu. Tikmēr tos, kuri Ziemeļlatgales arhitektūras pieminekļa telpās šahu vēl nebija spēlējuši, Viļakas Vissvētās Jēzus Sirds Romas katoļu baznīcā priecēja ar savu krāšņumu, iespaidīgumu un atmosfēru. Savukārt dievnama draudze ar priesteri GUNTARU SKUTELU bija sarūpējusi bagātīgu cienastu, lai svētku dalībnieki varētu iestiprināties un atgūt enerģiju pēc sīvajām šaha partijām.

Sudrabs aizceļo uz Tilžu

Bet kā tad turnīra dalībniekiem veicās? Kopvērtējumā uzvarēja šaha lielmeistars Ferdinands Hellers no Zviedrijas,

Kopvērtējuma uzvarētāji. Attēlā pa vidu – 1.vietas ieguvējs Ferdinands Hellers no Zviedrijas, pa labi – sudraba medaļas ieguvējs no Tilžas Martijs Krakops, pa kreisi – cēsnieks Patriks Ivulāns, kurš izcīnīja 3.vietu.

sudraba medaļas vērtu 2.vietu izcīnīja jaunais, bet jau panākumiem bagātais šahists no Tilžas Martijs Krakops, bet godalgotajā 3.vietā ierindojās Patriks Ivulāns no Cēsīm. Dāmu konkurencē nu jau tradicionāli 1.vietu ieguva Sandra Harlinska no Siguldas, 2.vietu – rīdziniece Nadežda Demakina, bet 3.vietu izcīnīja Agate Ivulāne no Cēsīm. Vecuma grupas “U-18” konkurencē nepārspēta palika un 1.vietu ieguva Marija Kuzņecova no Rīgas, 2.vietu izcīnīja Romans Laškovs no Maltas, bet 3.vietā ierindojās siguldiete Dita Kukule, kurai sacensību dienā bija arī dzimšanas diena! Savukārt senioru kategorijā augstāko godalgu ieguva Jānis Grasis no Ādažiem, 2.vietu – Ģirts Tenis no Rīgas, bet 3.vietu – Matiss Mitenieks no Cēsīm.

Jāpiebilst, ka par šaha spēles noteikumu ievērošanu parūpējās Starptautiskās Šaha federācijas starptautiskais tiesnesis Visvaldis Gercāns, kurš tos ne tikai meistarīgi izskaidroja dalībniekiem ar pavisam nelielu pieredzi šahā, bet demonstrēja, ka pārzina arī latgaļu dialektu! Šaha turnīrs Viļakas dievnāmā nu jau vairs nav iedomājams arī bez lielmeistara Māra Krakopa dāvētās simultānspēles seansa (šahista vai dambrētista spēle vienlaikus ar vairākiem pretiniekiem), viņa sirsnības pret jaunākajiem dalībniekiem, kuriem lielmeistaru izdodas uzvarēt, un vietējiem iedzīvotājiem, kuriem tik lielus šaha meistarus ikdienā neizdodas satikt. Protams, neizpalika arī bez M.Krakopa pamudinājuma tiem, kuri turpina lauzties šaha spēles džungļos, kā arī labas meistarklases šahistiem, kuri cer sasniegt savus lielos mērķus. “Rūpējieties par saviem mīļajiem un līdzcilvēkiem, un uz tikšanos nākamreiz!” vēlēja šaha turnīra dalībnieki un organizatori.

Šahs dievišķos apstākļos. “Arī es mācos. Lai ceļš pie Dieva bagāts ar draugiem, paziņām un labiem ļaudīm. Paldies visiem, kuri gatavi bērnu, jauniešu un viens otra labā darīt mīlestības darbus, arī asināt prātu un savu dvēseli ievest skaistumā!” par aizvadīto šaha turnīru gandarīts Viļakas katoļu baznīcas priesteris GUNTARS SKUTELS (attēlā – tuvplānā no kreisās puses). Jāpiebilst, ka turnīra organizatori bija biedrība “Šaha klubs WENDEN” sadarbībā ar biedrību “Siguldas šaha klubs” un Viļakas Vissvētās Jēzus Sirds Romas katoļu baznīcas draudzi.

Afiša

Sporta notikumi septembrī!

Septembrī Balvu novadā būs iespējams piedalīties daudzveidīgos sporta pasākumos.

Pagājušajā sestdienā “Žiguru meža dienās 2025” aizvadītas minirogaininga sacensības (komandu orientēšanās sporta veids apvidū) un citas sporta aktivitātes, bet šī mēneša turpinājumā vēl gaidāms:

♦ 14.septembrī pulksten 12 – tautas skrējiens “Rekova-Balkani-Rekova”.

♦ 21.septembrī pulksten 12 – Balvu novada čempionāts riteņbraukšanā.

♦ 23.septembrī pulksten 9.30 – Eiropas sporta nedēļa (Balvu novada pirmsskolas iestāžu bērnu sporta aktivitātes Balvu sākumskolas sporta zālē).

♦ 24.septembrī pulksten 18.30 – Eiropas sporta nedēļa (nakts futbola turnīrs Balvu Valsts ģimnāzijas mākslīgajā futbola laukumā).

♦ 26.septembrī pulksten 20 – Eiropas sporta nedēļa (nakts pārgājiens, pulcēšanās parkā pie estrādes).

Lappusi sagatavoja A.Ločmelis, foto – no personīgā arhīva

Meklējam atbildi

“Kas nepieciešams, lai radnieks no Ukrainas varētu pārcelties uz dzīvi Latvijā?”

“Zinu, ka jautājums par Ukrainu, šis valsts iedzīvotāju pārcelšanās uz dzīvi Latvijā un kopumā atbalsts Ukrainai daudziem kļuvis par ļoti jūtīgu jautājumu. Tomēr vēlos noskaidrot, kas tad isti nepieciešams Ukrainas iedzīvotājam, lai viņš varētu pārcelties dzīvot uz Latviju un šeit uzturēties ilgāku laiku? Jautāju, jo to vēlas darīt mans radnieks. Par to esmu interesējies, bet skaidras atbildes tā arī nav izdevies iegūt. Radniekam ir arī mājdzīvnieks – suns. Vai ar to arī varēs ieceļot?” šādu jautājumu redakcijas autoatbildētājā saņēmām no Balvu novada iedzīvotāja.

Kādiem dokumentiem jābūt Ukrainas pilsoņiem, lai ieceļotu Latvijā?

– Notiek robežpārbaudes personām, kuras ieceļo ar biometriskajām pasēm, un vīzu izsniegšana personām, kurām ir citi ceļošanas dokumenti, bet nav vīzas ieceļošanai Šengenas līguma valstu teritorijā. Ja personai nav ceļošanas dokumentu, sadarbībā ar Ukrainas kompetentajām iestādēm tiks veikta personas identitātes noteikšana. Aicinām, dodoties ceļā uz Latviju, nodrošināt jebkādos dokumentus, kas palīdzēs cilvēku identificēt.

Cik ilgi Ukrainas pilsonis Latvijā var uzturēties bez vīzas?

– Ja personas rīcībā ir biometriskā pase, Latvijā iespējams uzturēties 90 dienas pusgada laikā. Ja personas rīcībā nav biometriskās pases, Latvijā iespējams uzturēties uz vīzas derīguma laiku.

Kas ir ilgtermiņa vīza ar tiesībām uz nodarbinātību, ko tā sevī iekļauj?

– Ilgtermiņa vīzu Ukrainas civiliedzīvotājiem izsniedza, ja pieteikums pagaidu aizsardzības statusa un uzturēšanās dokumenta pieprasīšanai tika iesniegts līdz 2022. gada 31. decembrim. Ukrainas civiliedzīvotājiem izsniegtajās ilgtermiņa vīzās iekļauta norāde, ka persona var strādāt Latvijā pie jebkura darba devēja bez ierobežojumiem. Ja Ukrainas civiliedzīvotājs pagaidu aizsardzības statusam pieteicās, sākot no 2023. gada 1. janvāra, viņam izsniedz termiņuzturēšanās atļauju.

Jāpiebilst, ka no 2023. gada 1. janvāra tiem Ukrainas civiliedzīvotājiem, kuri piesakās pagaidu aizsardzības statusa saņemšanai Latvijas Republikā un šo statusu apliecinošam dokumentam, tiks izsniegta termiņuzturēšanās atļauja uz diviem

gadiem.

Kur varēs pieteikties, lai noformētu termiņuzturēšanās atļauju?

– Termiņuzturēšanās atļaujas noformēšanai var pieteikties pa pastu vai kurjerpastu, dokumentus nosūtīt uz Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes Migrācijas nodaļu Rīgā, Čiekurkalna 1. līnijā, vai uz jebkuru teritoriālo nodaļu ārpus Rīgas, kas atrodas vistuvāk Jūsu uzturēšanās vietai, vai personīgi ierodoties Rīgas atbalsta centrā, vai ārpus Rīgas – jebkurā teritoriālajā nodaļā, izņemot pārvaldes filiāles.

Uz cik ilgu termiņu termiņuzturēšanās atļauja tiks izsniegta? Vai paredzēts, ka to varēs atjaunot pēc termiņuzturēšanās atļaujas termiņa beigām?

– Termiņuzturēšanās atļauja tiks izsniegta uz diviem gadiem. Termiņuzturēšanās atļaujas atjaunošanas iespēja atkarīga no tālākās situācijas attīstības Ukrainā. No 2023. gada 1. janvāra tiem Ukrainas civiliedzīvotājiem, kuri pieteiksies pagaidu aizsardzības statusa saņemšanai Latvijas Republikā un šo statusu apliecinošam dokumentam, tiks izsniegta termiņuzturēšanās atļauja uz diviem gadiem.

Kāds būs termiņuzturēšanās atļaujas noformēšanas termiņš un cena?

– Pieteikuma izskatīšanas termiņš ir desmit darba dienas. Tas ir bezmaksas.

Kādi dokumenti jāiesniedz, lai varētu noformēt termiņuzturēšanās atļauju?

– Pases kopija (datu lapa un lappuses, kurās ir vīzas un/vai robežšķērsošanas atzīmes).

Vai, izceļojot no Latvijas, termiņuzturēšanās atļauja vai vīza tiks anulēta?

– Tas atkarīgs no apstākļiem. Ja nav plānots atgriezties Latvijā, jāiesniedz brīvas formas iesniegums Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldei, lai izsniegtā uzturēšanās atļauja vai vīza un piešķirtais pagaidu aizsardzības statuss tiktu anulēts. Ja izceļošana ir īslaicīga, termiņuzturēšanās atļauju vai vīzu neanulē.

Vai Ukrainas pilsoņi var ņemt līdzī savus mājdzīvniekus uz Latviju?

– Pārtikas un veterinārais dienests informē, ka attiecībā uz mājas (istabas) dzīvniekiem, kas kopā ar saviem īpašniekiem ieceļo Latvijā no Ukrainas, šobrīd tiek piemērotas atvieglotas

Esi zinošs!

Mācības konvencionālā apdraudējuma apstākļos

Jau rakstījām, ka no 2. septembra līdz 8. oktobrim visā Latvijā notiks Nacionālo bruņoto spēku organizētās visaptverošas valsts aizsardzības mācības “Namejs 2025”.

Papildus informējam, ka karavīri un zemessargi no vakardienas līdz 14. septembrim veiks apmācību uzdevumu izpildi konvencionālā* apdraudējuma scenārija apstākļos arī Balvu, Alūksnes un Gulbenes novados. Šīs aktīvās mācību fāzes laikā notiks militārās tehnikas vienību pārvietošanās pa koplietošanas un meža ceļiem, tādēļ iespējami īslaicīgi satiksmes ierobežojumi. Tiks izmantota mācību munīcija un kaujas imitācijas līdzekļi, kā arī militāro lidaparātu lidojumi, kas rada troksni, taču nerada draudus veselībai un dzīvībai, kā arī nenodara bojājumus videi. Uzdevumu izpilde notiks iepriekš saskaņotos valstij un pašvaldībām, privātām un juridiskām personām piederošos zemes īpašumos. Mācībām noslēdzoties, izmantotās teritorijas tiks sakoptas.

Mācību laikā darbojas informatīvais tālrunis: 28326080!

*Konvencionālā karadarbība – cīņa starp valstu karaspēkiem, militāriem grupējumiem.

*Hibrīdkarš – pret pretinieku vērstas informācijas kampaņas, psiholoģisks spiediens, kiberuzbrukumi.

ieceļošanas prasības. Ņemot vērā situāciju, dzīvnieki no Ukrainas tiks ielaisti Latvijas teritorijā. Dzīvnieka īpašniekam visas formalitātes, tostarp dzīvnieka apzīmēšanu ar mikroshēmu, vakcinēšanu un trakumsērgas antivielu noteikšanas testu, būs iespējams veikt pēc ieceļošanas Latvijā.

Vai Ukrainas pilsoņi varēs Latvijā strādāt?

– Pēc ierašanās Latvijā Ukrainas pilsoņi var pieteikties termiņuzturēšanās atļaujai ar tiesībām uz nodarbinātību Latvijā, termiņuzturēšanās atļauja tiek izsniegta uz diviem gadiem un nodrošina piekļuvi darba tirgum. Ja Ukrainas civiliedzīvotāja rīcībā ir biometriskā pase, viņš var uzsākt nodarbinātību pirms termiņuzturēšanās atļaujas saņemšanas, bet tādā gadījumā viņam desmit darba dienu laikā jāiesniedz pieteikums šīs atļaujas pieprasīšanai.

Informē robežsardze

Latvijas čempionāts šaušanā

Foto - no personīgā arhīva

Ar medaļām, diplomiem un kausiem. Ādažu sporta šautuvē aizvadīts Latvijas čempionāts lietišķajā šaušanā, kurā vairāk nekā 250 dalībnieki sacentās šaušanā ar dienesta pistoli, trieciensauteni, snaiperšauteni un medību bisi. Visos vingrinājumos bija divi individuālie vērtējumi – vīriešu konkurencē un apvienotajā sieviešu un jauniešu konkurencē, kā arī tika noskaidroti Latvijas čempioni komandu kopvērtējumā. Sacensībās ar panākumiem piedalījās arī Valsts robežsardzes Viļakas pārvaldes amatpersona EDĪTE DANIEKA (attēlā – pirmajā rindā pirmā no kreisās puses), kura apvienotajā sieviešu un jauniešu konkurencē ieguva 1. vietu šaušanā ar dienesta pistoli vingrinājumā “DP-3”, 3. vietu – šaušanā ar dienesta pistoli vingrinājumā “DP-4”, kā arī vēl vienu bronzas medaļu šaušanā ar trieciensauteni vingrinājumā “ATŠ-3” no trīs stāvokļiem. Otrajā rindā pirmais no labās puses – SANDRIS STAŅISLAVSKIS no Valsts robežsardzes Viļakas pārvaldes.

Informē policija

Brauc dzērumā

5. septembrī Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Ziemeļlatgales iecirkņa amatpersonas, pildot dienesta pienākumus, ap pulksten 10.23 Balvos pamanīja automašīnu “Renault”, kurai sakabē bija piekabe “Schmitz”. Veicot pārbaudi, likumsargi konstatēja, ka autovadītājs sēdies pie stūres, būdams 1,91 promiles reibumā. Saistībā ar šo notikumu uzsākts kriminālprocess.

Informē ugunsdzēsēji

Avarē automašīna

5. septembrī pulksten 21.16 ugunsdzēsēji glābēji saņēma izsaukumu uz Balvu novada Tilžas pagastu, kur bija avarējusi vieglā automašīna. Ugunsdzēsēji glābēji nogādāja cietušo līdz Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta automašīnai un atvienoja automašīnu akumulatoru klemmes. Pulksten 22.16 darbs notikuma vietā noslēdzās.

Iekrīt akā

7. septembrī neilgi pirms pulksten četriem pēcpusdienā ugunsdzēsēji glābēji devās uz Balvu novada Rugāju pagastu, kur cilvēks bija iekritis trīs metrus dziļā kanalizācijas akā. Viņš no akas tika izcelts un nodots Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta medikiem.

Kopumā laikā no 5. septembra pulksten 6.30 līdz 8. septembra pulksten 6.30 Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Latgales reģiona pārvalde saņēma 17 izsaukumus – piecus uz ugunsgrēku dzēšanu, deviņus uz glābšanas darbiem, bet trīs izsaukumi bija maldinoši.

Informē ceļu dienests

Turpinās remontdarbi

VSIA “Latvijas Valsts ceļi” informē, ka valsts autoceļu tīklā turpinās remontdarbu sezona un visvairāk satiksmes ierobežojumu ir Vidzemē un Latgalē. Konkrēti mūspusē autoceļa “Gulbene–Balvi–Viļaka–Krievijas robeža (Vientuļi) (P35)” posmā no Litenes līdz Balviem sešos posmos satiksmei regulē ar luksoforiem vai satiksmes regulētāju palīdzību. Ātruma ierobežojums ir līdz 50 km/h, bet paredzamais remontposma šķērsošanas laiks – 45 minūtes.

Lai iegūtu vai nodotu informāciju par notiekošo uz valsts autoceļiem, aicinām zvanīt uz VSIA “Latvijas Valsts ceļi” diennakts informatīvo bezmaksas tālruni 80005555!

Lappusi sagatavoja A. Ločmelis

Prātnieks

9. kārtā

Atbildes uz konkursa jautājumiem gaidīsīm līdz nākamā mēneša pirmajam datumam Balvu Centrālajā bibliotēkā, zvanot uz tālruni 64522111 vai elektroniski uz e-pastu agnija@balvurcb.lv

Vertikāli: 1. Vārda mikroshēma latviskojums. 2. Augstākais koka debesskrāpis Norvēģijā. 3. Pirmais rudens mēnesis. 5. Ciema nosaukums, kur norisinājās "Kotiņu kauss 2025". 7. Kukainis, kurš atgādina viegli nobrūnējušu koka lapu (kallima). 8. Vārda dienas gaviļniece septembrī. 10. Septembra mēneša autors Zvaigznes grāmatnīcās (uzvārds). 11. Cietene jeb... 12. Ši reptiļa mēle ir līdz pat divām reizēm garāka par pašu (bez astes). 14. Dzīvnieks, kuram ilgstošu niršanu laikā ir 2-4 sirdspuksti minūtē. 17. Uzvārds Latvijas vingrotājam, kurš vasaras olimpiskajās spēlēs Sidnejā izcīnīja zelta medaļu, kas bija pirmā neatkarīgas Latvijas laikā. 18. Svētki 29.septembrī. 19. Visaptverošas valsts aizsardzības mācības, kurās piedalās karavīri un zemessargi. 21. Bīskaps, kurš iesvētīja Balvu evaņģēliski luterisko baznīcu pēc tās uzcelšanas (uzvārds). 24. Romāna "Bet kas būs ar mums?" autors (uzvārds). 25. Atmiņu grāmatas "Dievu mežs" autors (uzvārds).

Horizontāli: 4. Kāda diena svinama 13.septembrī? 6. Kāda uzvārda diena svinama 1.septembrī? 9. 2025.gada sēne. 13. Universitāte, kas dibināta 1636.gada 8.septembrī. 15. Kā vēl senie latvieši sauca septembra mēnesi? 16. Karbonātiski izaugumi ūdenstilpju dibenā, ar izliektu vai nelīdzenu virsmu un sarežģītu iekšēju slāņojumu. 20. Lībekas domkungs, kurš veica ierakstu diarijā ar ziņām par pirmo grāmatu latviešu valodā (uzvārds). 22. Abinieks, kuram ir caurspīdīga vēdera āda, caur kuru saskatāmi iekšējie orgāni un tas spēj paslēpt pat savas asinis. 23. Šīs grupas zivīm tuvākās radnieces ir haizivis. 26. Viļakas katoļu baznīcas celtniecības projekta izstrādātājs (uzvārds). 27. Vārda dienas gaviļnieks septembrī.

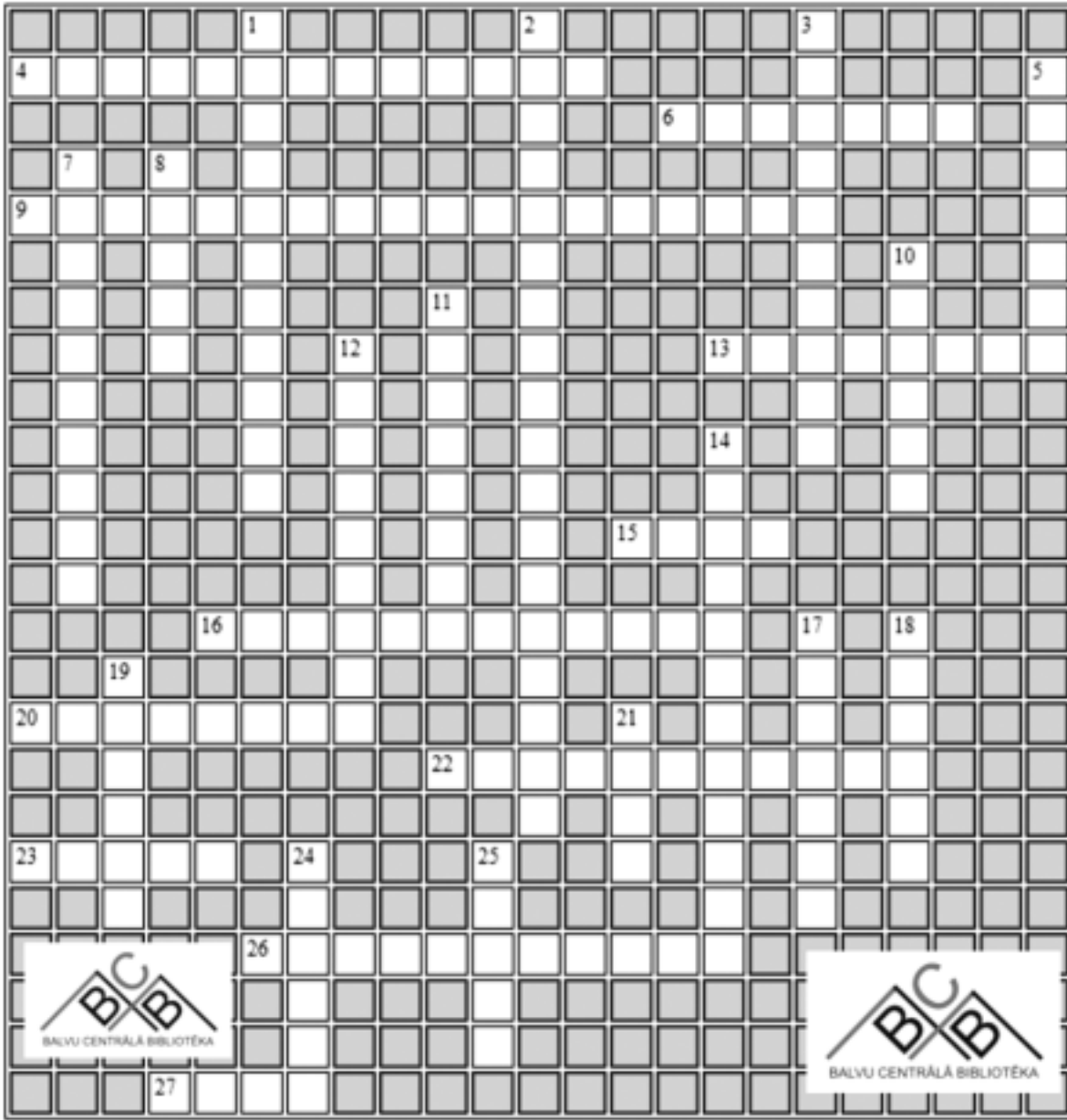
8.kārtas atbildes

Vertikāli: 1. Svētūnes. 2. Mājas kafejnīcu dienas. 3. Augusts. 4. Sakura. 7. Šašliks. 10. Baltijas ceļš. 11. Kreiļu. 13. Līmjuzbrūclimis. 14. Kaķu. 17. Vombats. 19. Tālers. 23. Stats. 24. Zelta.

Horizontāli: 5. Bunjola. 6. Arata. 8. Rudzu. 9. Roma. 12. Gliseris. 15. Čehijas. 16. Maizes etiķešu. 18. Milleri. 20. Reme. 21. Lāgerkrancs. 22. Hilzena. 25. Mūzika saulrietam. 26. Rojs.

Pareizās atbildes iesūtījuši: L.Mežale, E.Barkāne, A.Mičule, M.Paidere, I.Homko, Z/S "Riekstiņi" ofisa meitenes, Ā.Zeltkalne, Ļ.Baranova.

Balvu no apgāda "Zvaigzne ABC" saņem MARUTA PAIDERE no Balviem. Balvu var saņemt Balvu Centrālajā bibliotēkā.

Par ko raksta kaimiņi

Gulbenes stadionā atjauno tenisa un basketbola laukuma segumu

Gulbenes stadionā ir atjaunots segums tenisa/basketbola laukumam. Ir uzklāts gumijots segums, turpinās darbi pie teritorijas labiekārtošanas. Par to informē Gulbenes novada pašvaldība. Gulbenes stadiona pārvaldnieks Jānis Stībēlis "Dzirkstelei" stāsta, ka segums patiešām ir atjaunots un turpinās labiekārtošanas darbi. "Atjaunojam grozus, uzliksim jaunus vairogius. Vēl saliksim apkārt aizsargtīklus, lai tenisa bumbiņām nav jāskrien pakaļ. Laukumu var izmantot, bet ir gatavs tikai tenisa laukums, jo tur uzstādīts tīkls. Pirmie tenisa spēlētāji jau ir bijuši. Tagad katru dienu kāds atnāk. Runājot par pašu stadionu, tad darbus turpinām. Mazliet tiks atjaunoti arī volejbola laukumi, tiks salikti apkārt aizsargtīkli," par plānotajiem darbiem stāsta J.Stībēlis.

"Dzirkstele"

Izskatīs Aleksandra Bartaševiča krimināllietu

Vidzemes rajona tiesa Gulbenē 30.septembrī plkst.10 plāno turpināt skatīt Rēzeknes mēra Aleksandra Bartaševiča krimināllietu par ierobežotas pieejamības informācijas izpaušanu, kā arī par to, ka viņš 16 gadus valsts amatpersonas deklarācijās apzināti nenorādīja ziņas par ārzemēs iegādātu īpašumu un citiem ienākumiem lielā apmērā. Tiesas sēdē turpinās uzskatīt lieciniekus. Lietā apsūdzēta arī mēra sieva Olga Bartaševiča par uzskūdišanu izpaust neizpaužamas ziņas. Saskaņā ar apsūdzību Bartaševičs, sievas pamudināts, uzdeva pašvaldības darbiniecei iegūt ierobežotas pieejamības informāciju no divām amata pienākumu pildīšanai nepieciešamajām datubāzēm. Darbiniece, būdama maldināta par pieprasītās informācijas izmantošanas patiesajiem nodomiem, izpildīja rīkojumu un ieguva prasīto informāciju, ko nodeva mēram, kurš šīs ziņas bez tiesiska pamata izpauž tālāk. Izmeklēšanā sadarbibā ar "Eiropjust" un attiecīgās ārvalsts izmeklēšanas iestādēm arī noskaidrots, ka Rēzeknes mērs no 2008. līdz 2024.gadam kārtējās valsts amatpersonas deklarācijās apzināti

neesot norādījis ziņas par mantu un citiem ienākumiem lielā apmērā.

Iesniedzot valsts amatpersonu deklarācijas, viņš nenorādīja tajās kopīpašumā ar ģimenes locekli ārvalstī piederošus nekustamos īpašumus, saistībā ar šiem nekustamajiem īpašumiem veiktos darījumus, kā arī nenorādīja ģimenes locekli izsniegtā aizdevuma daļu un citus darījumus ar fiziskajām personām. Bartaševičam un viņa sievai kā drošības līdzeklis piemērots aizliegums izbraukt no valsts un aizliegums tikties ar noteiktām personām. KNAB kriminālprocesu sāka 2023.gada 20.decembrī. Krimināllikums par tādu neizpaužamu ziņu, kas nav konfidenciala, slepena vai sevišķi slepena informācija, izpaušanu, ja to izdarījis valsts amatpersona, paredz brīvības atņemšanu līdz vienam gadam, probācijas uzraudzību, sabiedrisko darbu vai naudas sodu.

Tāpat ziņots, ka Bartaševiča vadībā pilsēta nonāca smagās ekonomiskās grūtībās, vairs nespējot pildīt savas finanšu saistības. 2023.gada rudenī Rēzeknes pilsētā tika konstatēti finanšu pārkāpumi, kas noveda pie nespējas segt finanšu saistības. Šādos apstākļos toreizējā vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministre Inga Bērziņa (JV) Bartaševiču atstādināja no amata. Viņš savu atstādināšanu ir apstrīdējis tiesā.

Bartaševičs Rēzeknes domē atkal ievēlēts 7.jūnijā notikušajās pašvaldību vēlēšanās, bet vēlāk atkārtoti ievēlēts par mēru.

"Rēzeknes ziņas"

Stāvlaukumi nebūs par maksu

Kāda lasītāja redakcijai paūž savus novērojumus Helēnas un Lauku ielu krustojumā Alūksnes pilsētā, kur izbūvēts jauns autotransporta stāvlaukums. Pārsteigumu radījusi stāvlaukumu iezīgošana. "Vairāku mēnešu garumā vēroju, kā pārbūvē Helēnas un Lauku ielas, izveido jauno iebraucamo ceļu, bet beigās arī auto stāvlaukumu vecā hokeja laukuma vietā. Liels bija mans izbrīns, kad beigās stāvlaukumu apjoza ar sētu, bet vārtiem priekšā nolika barjeru. Vai tad šis stāvlaukums būs par maksu? Vai tas tā jau sākotnēji projektā bija paredzēts? Jau pilsētas centrā esošajā maksas autostāvvietā reti kāds ilgstoši stāvēšanai novieto savu transporta līdzekli, kurš tad to darīs šeit, pilsētas nomalē?" neizpratnē ir laikraksta lasītāja. Viņa

novērojusi, ka vietās, kur paredzēts būvēt jaunās daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas, pie katras izveidotas tikai sešas autostāvvietas. "Vai tas tā speciāli, lai iedzīvotāji savus transportlīdzekļus liktu maksas stāvlaukumā? Cik maksās viena stunda vai kāda cita laika mērvienība, novietojot stāvlaukumā? Vai par Eiropas finansētu projektu izbūvētā stāvlaukumā cilvēkiem var likt maksāt par auto novietošanu?" daudz jautājumu ir alūksnietei.

Lasītājas novērojumus redakcija puda Alūksnes novada pašvaldības izpilddirektoram Ingum Berkulim, kurš norādīja, ka alūksnietes bažas nav pamatotas, jo neviens stāvlaukums pašvaldībai nav plānots par maksu. "Tur vēl joprojām ir būvlaukums, kas pašlaik nodots būvniekam SIA "Rubate", saka I.Berkulis.

Laikraksta "Alūksnes un Malienas Ziņas" portāls

Kokmateriālus glabās ūdenī

Divas dienas Āraišu ezerpils Arheoloģiskajā parkā strādāja Eiropas mantojuma organizācijas brīvprātīgo komanda. Viņu mērķis bija, izmantojot vēsturisko darbarīku replikas, izgatavot vienu 9., 10.gadsimta mājiņu. Devīni jaunie un topošie arhitekti, arheologi, restauratori, jaunieši, kas saistīti ar materiālā mantojuma saglabāšanu, kam interesē tradicionālā celtniecība, iepazīna ezerpils vēsturi un šodien, apguva jaunas prasmes un uzreiz lika lietā. Brīvprātīgie no ASV, Beļģijas, Lielbritānijas, Vācijas, Polijas, Maltas, Īrijas un Austrālijas kokamatnieka Jorga Bunjess un tehniskā instruktora, vēsturnieka Edgara Žīgura vadībā citīgi strādāja. E.Žīgura pieredze ir unikāla, viņš savulaik strādājis kopā ar arheologu Jāni Apalu, būvējis Āraišu ezerpils pirmās mājiņas, kas tapa pēc J.Apala pētījumiem. "Strādājot ar senajiem instrumentiem, mūsdienu cilvēkam ir iespēja ieskatīties tālajos laikos un saprast, kā tolaik strādāja un būvēja. Darbs daudz smagāks un prasīja prasmes. Kādam gribasspēkam un apņēmībai bija jābūt, lai šī laikā uzceltu kvalitatīvas mājas. Šī būvniecība man ir kaut kas pavisam jauns un interesants. Es daudz iemācos," atzina J.Bunjess. Vācijā viņam pieder Erberģes brīvdabas muzejs, kuru viņš atjauno, izmantojot savas galdniecības prasmes.

"@Druva"

Lappusi sagatavoja E.Gabranovs

Laika ziņas

Kāds laiks varētu būt septembrī?

Ticējums par septembra pirmajām dienām vēstī, – ja jauks Miķeļu mēneša sākums, būs jauks rudens. Ja septembris silts, tad ziema vēla un ziemā maz sniega. Ja Miķeļu mēnesis miglains, marts būs sniegains.

Šogad ne tikai pilādžiem daudz ogu, bet arī lazdām riekstu un ozoliem zīļu. Ticējums par meža pilādžiem stāsta, – ja sērmūkslim daudz ogu, būs garš un lietains rudens. Tāpat, ja daudz riekstu, tad slapjš rudens. Savukārt par ozoliem ir ticējums, ja daudz zīļu, tad rudenī bagāta raža un dziļa ziema. Šis, tāpat kā skudrām savilktie augstie pūļi un agra jauno stārķu aizlidošana, norāda, ka rudens kopumā būs vairāk slapjš, nekā sauss.

Nozīmīgās dienas pagājušajā janvārī, martā un augustā liecina, ka septembris gan temperatūras, gan nokrišņu ziņā būs tuvu vidējam, bet ar noslieci uz siltāku kā parasti.

Septembra pirmajā pusē, lielākoties līdz Rudens Mārai (8.septembris), rādās būt mēreni silts, daļēji mākoņains un ar

īslaicīgiem nokrišņiem. Temperatūra dienas laikā robežās no +18 līdz+24°C. Naktis salīdzinoši siltas, ar temperatūru +10, +15°C.

Mēneša vidū pārsvarā sauss un saulains. Temperatūra +13, +18°C. Naktis šajā laikā dzestras un dažviet salnu vietās varētu būt pirmās rudens salnas. Septembra otrajā pusē laikapstākļi mainīgi. Laikā ap Rudenājiem (21.septembris) vairāk nokrišņu, iespējamās stipras lietusgāzes un krusa. Temperatūra +15 – +20°C. Mēness fāzēm mainoties, jaunā mēnesī un astronomiskā rudens pirmajā nedēļā (22. – 29.septembris) varētu iepriecināt jauka atvasara ar sausām un siltām dienām, patīkami vēsām rudens naktim. Temperatūra šajā laikā robežās no +18 līdz +23°C dienā un +3 – +8°C naktīs. Dažviet zāles virskārtā iespējama salna. Nakts stundās un rītos migla. Vēlāk, laikā ap Miķeļiem (29.septembris), +12 – +17°C. Nokrišņi īslaicīgi.

Līdzīgi laikapstākļi turpināsies arī oktobra pirmajā pusē, laikā līdz Vecajam Miķelim (12.oktobris).

V.BUKŠS

Der zināt

Kā izaudzēt krāšņas studentu nelķes bez piepūles

Studentu nelķes atkal atgūst savu popularitāti, pārsteidzot ar krāsu bagātību, smaržu un vieglu kopšanu. Šīs divgadīgās puķes ir piemērotas gan puķu dobēm, gan podiem, zied bagātīgi un piešķir dārzam izteismīgu akcentu.

Vēsturē ir bijuši laiki, kad studentu nelķes atņēmušas rozēm puķu karalienes godu. Savā pirmatnējā izskatā un brīvā dabā tās aug gan Pirenejos un Karpatos, gan Balkānos un Ķīnā. Selekcionētās šķirnes labprāt aug arī pie mums, parādot visu savu krāšnumu un daudzveidību. Ziedi studentnelķēm mēdz būt vienkārši, pildīti un raibu raibās krāsās. Atkarībā no šķirnes, tās zied no maija līdz jūlija beigām, dažkārt arī līdz septembrim, dažas ir bez smaržas, citas smaržo teju vai reibinoši. Ir šķirnes, kas izaug tikai 15 cm garas, bet citas sasniedz pat pusmetru.

Kad ziedēs krāšņi un bagātīgi?

Studentu nelķes ir divgadīgas, uzzied otrajā gadā un pieder pie tām puķēm, kuru audzēšana un kopšana nepavisam nav sarežģīta. Tām patīk saulaina vieta – reizēm pat vieglā pusēnā sāk nīkuļot, izstīdz un kļūst uzņēmīgas pret slimībām. Augsne vajadzīga irdena, pietiekami bagātīga ar trūdvielām, tāda, kas saglabā vienmērīgu mitrumu, bet labāk sausāka, nekā par daudz slapja. Karstās vasaras dienās nedrīkst ļaut augsnei izkalst. Ja laiks ir ļoti tveicīgs, pēc vajadzības jālaista pat divas reizes dienā.

Ja pēc pirmās noziedēšanas visus kātus nogriež gandrīz līdz zemei, ļoti iespējams, ka studentu nelķes uzziedēs vēlreiz, it sevišķi, ja ir gara vasara. Agrā pavasarī un vēlā rudenī augsni var uzlabot ar kompostu un nopļautu, sasmalcinātu zāli. Lai dobe glīti izskatītos, noziedējušos ziedus uzreiz nogriež.

Kad un kā labāk stādīt?

Sēklas sēj maijā – iekaisa aptuveni 1cm dziļā vadziņā un pavisam viegli pārber ar zemi. Līdz izdīgšanai jārūpējas par vienmērīgu un regulāru laistīšanu. Kad stādiņi paaugušies, izstāda tos dobē 10–15 cm lielā attālumā citu no cita. Ja pēc vairākām dienām, kad tie ieaugušies, noplūc galotnītes, ceri izaug kuplāki. Ja stāda iegādātus palielākus stādus, labāk to darīt rudens pusē.

Studentu nelķes var labi audzēt arī podos un toveros, vienīgi ziemā jāpārūpējas, lai tās nenosaltu, jo saknēm podos aukstums vairāk ķeras klāt.

Studentu nelķes ir čemurnelķes. Tiek uzkatīts, ka čemurnelķes ir divgadīgas. Taču arī studentu nelķes var ziedēt jau pirmajā sējas gadā, ja tās tiek iesētas pietiekami agri. Ja studentu nelķes iesēj martā apsildāmā siltumnīcā vai dēstu kastītēs mājās, pēc tam dēstus izpiķē un maija vidū studentu nelķu stādus izstāda dārzā. Ja visus studentu nelķu ziedus nenogriež, tad tās labi pašizsējas.

Ja studentu nelķēm nodrošina labus augšanas apstākļus – to kopšana prasā maz laika. Vissvarīgākais ir atbrīvot stādišanas vietu no daudzgadīgo nezāļu saknēm. Augsnei jābūt mitruma caurlaidīgai, jo no lieka mitruma stipri cieš studentu nelķu sakņu sistēma un augi var aiziet bojā.

* Izmantoti materiāli no interneta portāliem

Mēslo vienreiz vasarā, izmantojot mēslojumu (NPK 8–5–20). Var izvēlēties arī kādu citu vasaras mēslojumu, kam pārsvarā kālijs, bet mazāk slāpekļa. Studentu nelķītes būs par to pateicīgas un neko vairāk neprasīs.

Ap studentu nelķēm ieaugušas nezāles izrauj piesardzīgi, pārlieku nerušinoties. Jo sevišķi rudens pusē – sakņu sistēma puķei ir neliela. Ja to izkustinās, tai būs grūtāk pārziemot.

Arī studentu nelķu sēklu ievākšana ir vienkārša – sēklas ievāc tikai sausā laikā. Apžuvušus, noziedējušus stumbrus apgriež, žāvē sausā un siltā vietā, sēklas izbīdina uz gaiša papīra. Studentu nelķes dīgtspēju saglabā vismaz trīs gadus.

Var pavairot arī ar spraudeniem

Ļaujot studentu nelķēm nobriedināt sēklas, tās izkaisās zemē, un nākamajā gadā puķes aug no jauna – radot iespaidu, ka tās ir daudzgadīgas. Tad gan nekad nevar būt drošs, kā izskatīsies tas, kas no sēklinām izaugs. Taču, ja no stāda, kas iepatīcies, paņem spraudeni, arī nākamajā gadā ziedēs tieši tāda pati studentu nelķe, kāda patika šogad.

Spraudņus ņem, kad studentu nelķes jau noziedējušas un ziedi nogriezti. Par to liecina sažuvušās kātu atliekas. Saglabāt veco ceru nākamajam gadam nav vērts – tas būs vārgs. Taču jauno dzinumumu var izmantot spraudenim – no tā nākamajā gadā izaugs spēcīgs, krāšņi ziedošs cers. Spraudņus var ņemt augustā un septembra sākumā, vēlāk ne, jo tad tie vairs nepagūs apsakņoties. Jauno dzinumumu atrauj no auga. Nokniebj cieto, apakšējo daļu, atstājot lapaino daļu un dažus dzinuma posmus zem tās, kur, uzmanīgi ieskatoties, mezglu vietās redzami snaudošie pumpuri. Stāda dziļi (līdz lapām), lai veidojas pēc iespējas vairāk jaunu saknīšu un sānu dzinumumu.

Iestādi kādu no šīm šķirnēm!

- ‘Albus’ zied ar baltiem ziediem.
- ‘Holborn Glory’ ir balti ziedi ar tumšsarkanu vidniņu.
- ‘Newport Pink’ priecē ar laškrāsas ziediem.
- ‘Scarlet Beauty’ saplaukst ar ugunssarkaniem ziediem.
- ‘Atropurpurus’ priecē ar purpurkrāsas ziediem, kam ir maiga šokolādes smarža.
- ‘Samtkoenigin’ tumšsarkanie ziedi atgādina samtu.

Dārza darbi

Pēc sena ticējuma līdz Miķeļiem dārzēm un laukiem jābūt novāktiem, ziemājiem iesētiem. Uz lauka vēl drīkst palikt tikai kāposti. Ir gan jāatceras, ka rudenī kļuvuši gari un silti. Ir gadi, kad Miķeļos vēl ir atvasara. Tomēr jāreķinās, ka septembra beigās iespējams salnas. Arī dienas ir īsākas. Tās puķes, ko vēlas saglabāt, noteikti jāienes telpās.

- Ja lauku gurķi vēl nedaudz ražo, tie jāsedz ar agrotiklu, ko noņem tikai ražas vākšanas brīdī.
- Galda bietes noteikti jānovāc pirms salnām, citādi tās slikti glabāsies. Arī pāraugušas bietes sliktāk glabāsies, nereti iekšpusē veidojas tukšums.
- Tagad priecājamies, bet divas nedēļas pēc salnāmrok dālijas.
- Septembrī neapkurināmajās plēves siltumnīcās tomāti vēl aug. Galvenais darbs ir turpināt pelēkās puves ierobežošanu un tomātu regulāru mēslošanu ar kālija mēslojumiem. Labāk ar kālija hlorīdu, jo hlors palīdz tomātiem cīnīties ar pelēko puvi.
- Gatavojot zemi ķiploku stādišanai, divas nedēļas iepriekš augsnē 10 cm virskārtā iestrādā mēslojumu “Perlka” 30-40 g/m². Pirms stādišanas papildus iestrādā trihodermitu vai citu mikrobioloģisko līdzekli.
- Lai saglabātu izaugušās ražas kvalitāti, novākšanas laikā maksimāli jāizvairās no kartupeļu traumēšanas. Bumbulim nepatīkami ir ne tikai mehāniski iešķēlumi, bet arī sasitumi. Ar laiku sasitumu vietās audi zem mizas kļūst tumši, bojātās vietas vieglāk pakļaujas slimību patogēniem.
- Laiks jaunu ziemciešu dobju radišanai vai esošo papildināšanai.
- Iestāda puķu kastēs un podos rudenī ziedošos augus – viršus, ērikas, krizantēmas. Krizantēmas no salnām var pasargāt, ienesot tās iekštelpās vai pārklājot ar agroplēvi.
- Labs laiks lapu koku, dzīvzogu, skujkoku, jāņogu, upeņu un avenāju stādišanai.
- Ievāc sēklas, piemēram, tomātu sēklas.
- Mēslo dzīvzogus, ziemcietes un lapu krūmus. Savāc ap krūmiem un no dobēm nezāles.
- Sēj jaunu zālāju un pielabo esošo, regulāri pļaujot. Labs laiks likvidēt zālajā esošo sūnu.
- Septembrī var veidot savu pļavu. Kad augsne sagatavota, iesēj stiebrzāles, ķīmenes un kaut ko no savvaļas tauriņziežiem, arī rudzupuķes, magones un kumelītes, kas ir tīruma augi. Pļavas veidošanā tās var būt krāšņs virsaugs daudzgadīgajiem augiem. Daļa sadīgs jau rudenī, bet daļa modīsies tikai pavasarī.
- Salnu laikā piesedz vēl ziedošās vasaras puķes.
- Attīra skujkokus no nodzeltējušajām skujām, jo tā ir laba vide slimībām un kaitēkļiem. Regulāri pavēdina skujeņus.
- Regulāri salasa zem kokiem pūstošus ābolus, lai nepieļautu slimību izplatību. Ja daudzi āboli jau sapuvuši kokā, iespējams, tā ir ābolu puve, ar kuru būtu jācīnās ,agri pavasarī apsmidzinot kokus (vismaz tos, kuriem puve mēdz būt izteiktāka) ar kādu varu saturošu preparātu, piemēram, *Bordo* šķīdumu.
- Kokos nedrīkst atstāt slimību un kaitēkļu bojātus augļus. Tie jānolasa atsevišķā vākšanas reizē un jāiznīcina. Drošākais utilizēšanas veids ir kompostēšana kopā ar citām augu atliekām, pievienojot biokompostētāju.
- Rudens avenēm turpinās ražas laiks.
- Līdz septembra vidum vēl var paspēt iestādīt avenes un zemenes. Ja nepietiek mitruma, stādījumi noteikti jālaista. Stādīt vēlāk gan nav ieteicams.
- Uzrok dobes, no kurām jau ir novākta raža.
- Veic sagatavošanās darbus nākamajam pavasarim, ierok kompostu, mēslus vai citu mēslojumu. Sāk rudens mēslošanu.
- Parūpējamies par egļu zariem augu apsegšanai.
- Apgriež parastā ceriņa stādījumus, kas izstiepušies 4 – 5 m gari. To sauc par atjaunojošo apgriešanu, kas piemērota nekoptiem aizaugušiem krūmiem. Stumbrus apzāģē 1 – 1,5 m augstumā. Tad attīstās snaudošie pumpuri un veidojas ūdenszari, kas nākamajā gadā būs jāparetina. Iespējams, vajadzēs gaidīt 2 – 3 gadus, līdz ceriņi atsāks ziedēt.
- Mēneša beigās jāvāc sakņu selerijas. Tām, tāpat kā bietēm, nogriež lapas un saīsina sānsaknes.
- Mēneša beigās vāc galviņkāpostus skābēšanai. Skābējamām šķirnēm ir raksturīgs augsts cukura saturs. Ja novākšanu novilcina, tas bieži veicina pelēkās puves izplatīšanos. Arī kārtīgi notīrītās kāpostu galviņās var saglabāties infekcija, kas vēlāk traucēs skābēšanas procesu.

Lappusi sagatavoja D.Dimitrijeva

Apsveikums

Lai vienmēr dvēsele Tava
kā brīnumvecīte zied,
Lai ziedi, zvaigznes un sapņi
tiek savākti vienuviet.
Lai vienmēr ir radoša doma,
kas apvāršņa tālumos skrien,
Lai esi kā jūra, kā doma,
kas dzintara pilna arvien.
Lai pietiek spēka katram dzīves rītam,
Lai katrs rīts kā skaisti ziedi plaukst!

Valentīnu Supi sveic dēls ar ģimeni
dzimšanas dienā!

Lielākā apkures katlu izvēle!

Granulas • Malka • Degviela

- ✓Profesionālas konsultācijas un atbalsts
- ✓Plašākais sortiments dažādiem apkurināmā veidiem
- ✓Plašs apkures materiālu un rezerves daļu piedāvājums
- ✓Iespējama piegāde

**Atrodi efektīvāko katlu savam mājoklim un
izbaudi siltumu!**

Apmeklē Balvos, Ezera ielā 30. Strādājam arī sestdienās.
Konsultants +371 29125850.

Sīkāka informācija: www.amativeikals.lv

Reklāma

Paziņojums

11.septembrī pārdos kartupeļus
(pārtikas, stādīšanai, lopbarībai),
graudus: Vecumi – 7.30; Borisoņa –
7.50; Žiguri – 8.15; Viļaka – 8.35;
Semenova – 10.00; Rekova – 10.20;
Upīte – 10.45; Baltinava – 11.20;
Briežuciems – 11.50. Obeļova – 12.20;
Krišjāni – 12.50; Tilža – 13.20; Rugāji –
13.50, Balvi – 14.30, Viksna 15.00;
Kubuli – 15.30. Tālrunis: 25442582.

Pērk

Informē VID

Noderīga informācija vecākiem par strādājošu bērnu apgādību un nodokļu atvieglojumiem

**Vasaras brīvlaikā daudzi skolēni strādāja, tādēļ
atgādinām par nodokļu atvieglojumu piemēroša-
nas nosacījumiem tiem vecākiem, kuriem ir bērni
vecumā līdz 19 gadiem (ieskaitot) un kuri mācās
vispārējās, profesionālās, augstākās vai speciālās
izglītības iestādē.**

Ja bērns (līdz 19 gadu vecumam), kas mācās vispārējās,
profesionālās, augstākās vai speciālās izglītības iestādē,
ir strādājis tikai vasaras brīvlaikā (no 1.jūnija līdz
31.augustam), vecākam par šo periodu netika
automātiski pārtraukta bērna atrašanās apgādībā. Tā
automātiski turpināsies arī tad, ja bērns līdz 31.augustam
(ieskaitot) pārtrauks darba attiecības un atsāks mācības.
VID saņems šo informāciju no darba devēja un izglītības
iestādes, līdz ar to vecākiem nekāda izziņa par to Valsts
ieņēmumu dienestam nav jāsniedz.

Savukārt tiem vecākiem, kuru bērni līdz 19 gadu
vecumam mācās un turpina strādāt arī mācību gada
laikā, bērna atrašanās apgādībā no 1. septembra (vai no
datuma, kad mācību gada laikā tiks uzsāktas darba
attiecības) tiks pārtraukta automātiski.

Tādēļ brīdī, kad bērns mācību gada laikā pārtrauc
strādāt un turpina tikai mācīties, vecākiem, izmantojot
VID elektroniskās deklarēšanas sistēmu (EDS), pašiem
bērns jāatjauno apgādībā.

Ja bērns mācās ārvalsts mācību iestādē, vecākam par
to algas nodokļa grāmatiņā jāpievieno arī izziņa.
Savukārt no Latvijas izglītības iestādēm VID informāciju
saņem automātiski, tādēļ vecākiem izziņa nav jāsniedz.

Kopumā bērns var būt apgādībā vienam no
vecākiem ne ilgāk kā līdz 24 gadu vecuma sasniegšanai,
kamēr turpina iegūt vispārējo, profesionālo, augstāko
vai speciālo izglītību, nav reģistrējies saimniecisko
darbību vai nesāk gūt ienākumus, kas pārsniedz 250
eiro mēnesī.

Šogad algas daļa, ko neapliek ar nodokļiem, ir 250
eiro mēnesī par katru apgādājamo personu.

Aicinām datus par apgādībā esošām personām
atjaunot savlaikus, lai vecāku atalgojumam tiktu
piemēroti attiecīgie nodokļa atvieglojumi. Taču jebkurā
gadījumā nepiemērotos nodokļu atvieglojumus varēs
saņemt nākamajā gadā, pēc 1.marta iesniedzot gada
ienākumu deklarāciju.

Dažādi

Mācību centra “BUTS”

Gulbenes filiāle
organizē klātienē apmācības:
“Katlu iekārtu operators” –
6 stundas.

Atkārtotā atestācija – 1 stunda.

18.09.2025 plkst. 10.00

Balvos, Brīvības ielā 47

Pieteikšanās un informācija:

tālrunis: **27898038, 28800954,**

e-pasts: gulbene@buts.lv

LOGI. DURVIS. Tālrunis: 26343039.

Pievied smilti, granti, šķembas. No
akas uz māju rokām un pieslēdzam
ūdensvadus, izvadām kanalizāciju.
Tālrunis: 25685918.

Pārdod

Skaldīta malka. Cena
37 EUR/berkubā. Piegādes apjoms
līdz 7 berkubiem. Ir sausā.
Ir maisos. Tālrunis: 25543700.

Pārdod skaldītu malku, ir sausa.

Tālrunis: 26550272.

Pērk

**SIA “Mežusili” pērk meža
īpašumus, cirsmas, izcirstus
meža īpašumus par 3000 EUR/ha.
Tālrunis: 28282021.**

Pērk mežu, lauksaimniecības zemi.
Tālrunis: 29386009.

**Z.s “Strautiņi
iepērk mājlopus.
Samaksa tūlītēja. Labas cenas.
Tālrunis: 29411033.**

Piemīņai

Atvadu vārdi skolotājam, logopēdei LĪGAI ZAČAI (13.08.1957. – 06.09.2025.)

*Vēl bija jādzīvo,
Vēl jāskata bija daudzu dienu spožums
Un klusās naktīs sapņiem jāļaujas.*
(Rainis)

6.septembra rīts atausa tāds pats kā daudzi citi šoruden – saule rotājās
Viksnas zeltītājās liepās, savās gaitās steidzās lieli un mazi. Viss it kā bija
tāpat, kā citurīt. Viss bija it kā tāpat, tikai daudz, daudz citādāk... Un tieši tas
šķiet vissāpīgāk un netaisnāk – dzīve rit savu gaitu, taču kāda cilvēka mūža
gājums ir stājies un nekad, nekad vairs nebūs tāpat...

Ir zaudējumi, pie kuriem nepierod, jo prāts ar sirdi ne vienmēr ir vienisprāt,
tāpēc ir grūti, pat neiespējami, pieņemt ziņu, ka stājusi pūkstēt Balvu sā-
kumskolas skolotājas Līgas Začas – sirsnīga, vienkārša un dāsna cilvēka –
sirds.

Tik neparasti skumja šī rudens diena – saule pazūd aiz baznīcu jumtiem,
no koka kriet kāda zeltaina lapa, un diena caur miglas sienu ved skumjās
atmiņu takās ikvienu, kam bija lemts pazīt Līgu Začu.

Līga Zača strādāja Balvu sākumskolā gan par sākumskolas skolotāju,
gan par logopēdi kopš 1997.gada, bet kopīgais pedagoģiskā darba stāžs
skolotājam ir vairāk nekā 40 gadu.

Skolotāja allaž bijusi viena no progresīvākajām savā jomā ne tikai savā
skolā, bet arī novada un valsts mērogā. L.Zača atkārtoti vadījusi profesionālās
pilnveides kursus, kā arī uzstājusies konferencēs. Savā darbā skolotāja
L.Zača iemantojusi nedalītu kolēģu, skolēnu un viņu vecāku cieņu, būdama
ļoti profesionāla gan kā priekšmetu skolotāja, gan kā klases audzinātāja,
gan kā logopēde. Daudzus gadus skolotāja strādāja ar skolēniem, kuriem
bija pedagoģiskas un psiholoģiskas dabas problēmas. Skolotāja šajā darbā
bija ļoti neatlaidīga, radošu ideju bagāta, tālab arī sāniedza ļoti labus
rezultātus jomās, kuras daudzi uzskata par bezcerīgām.

Nāks jauns rīts, un atkal ausīs saule pār Viksnu, pār Balviem, bet mēs
ikkatrs, kuram kaut brīdī bija lemts būt blakus L.Začai, skaļi, pavisam klusi
vai kaut tikai domās sakām viņai pašus siltākos, pašus mīļākos atvadu
vārdus un **izsakām vispatiesāko līdzjutību tuviniekiem.**

Līga, Tu ļoti mīlēji dzīvi, savu ģimeni, mazbērnus, draugus... Nu Tu raugies
no mākoņa maliņas. Lai Tev tur, augšā, silti! Lai Tev vieglas dzimtās zemes
smiltis! Paņem līdzī gaišajā Mūžības ceļā mūsu mīlestību, cieņu un pateicību
par visu, visu...

BALVU SĀKUMSKOLAS SAIME

*Man palikuši tavi vārdi,
Man palikusi tava sirds,
Un liekas, ka ikvienā zvaigznē,
Vēl tavas acis preti mirdz.*

(M.Jansone)

Skumju un atvadu brīdī mūsu klusa
un patiesa līdzjutība **Arnoldam
Začam, SIEVU** kapu kalniņā
pavadot.
Māsa ar ģimeni

Iededziet sveces šai mūžu klusuma

sētā!

Iededziet sveces, lai sirdīs atmiņas

list.

Iededziet sveces šai siržu atdusas

vietā

Trauslā liesma, lai neļauj piemiņai

dzist.

(J.Tabūne)

Skumju brīdī mūsu klusa līdzjutība
**Ingridai, Andrim Žugiem un
tuviniekiem, no MAMMAS,
VECMĀMIŅAS, SIEVASMĀTES** uz
mūžu atvadoties.
SIA “BalviFlora” kolektīvs

*Paldies tev, māt, par mūža gadiem,
Par tavu mīlestību, kurā sildīties bij’*

ļauts.

Vien paliek atmiņas

Un tava mūža stāsts.

Izsakām dziļu un patiesu līdzjutību
Ingridai un pārējiem tuviniekiem,
pavadot **MĀTI** kapu kalniņā.
Dārija, Astrīdas un Andra ģimenes

Tas visskumjākais brīdis, kad

mātes sirds

Uz mūžu mūžiem pārtrūkst un

stājas...

(A.Vējāns)

Mūsu visdziļākā līdzjutība **Aināram
Apinim ar ģimeni, MĀTI,**
VĪRAMĀTI pavadot mūžības ceļā.
Smolu ģimene

No atmiņām paliek tik starojums
maigs...

Izsakām patiesu līdzjutību **Guntai
Ercikai ar ģimeni, TĒTI,
VECTĒTIŅU** pavadot mūžībā.

Kaļiņini

*Lai tēva mīlestība visos ceļos vada,
Lai tēva miers tev spēku dod.
Lai labā, apklususi sirds vēl ilgi
Teic padomus un ceļa maizi dod.*

(J.Silazars)

Izsakām sirsnīgu līdzjutību **Birutas
ģimenei un Sandrai,** mīļo **TĒTI**
zaudējot.

Evija, Svetlana, Biruta, Aksana,
Laima, Inguna

*Aizgāji tik pēkšņi uz debesu pļavām,
Daudz mīļu vārdu pateikt –
Nepaspējām...*

Mūsu patiesa līdzjutība **Veraī
Putniņai, dēliem Dairim, Gvido ar
ģimeni un tuviniekiem,** pavadot
ĻUBOVU ŽILKINU kapu kalniņā.

Andrejs L., Andrejs St., Andris S.,
Valija, Uldis, Poišu, Vidomsku, Vitolu,
Dokānu, Učelnieku, Bokšes, Dainas
un Vandas ģimenes

*Klusiem soļiem māmuliņa,
Mūžam durvis aizvērusi,
Ne vārdiņa nebildusi,
Skumjas sirdi atstājusi.*

Izsakām līdzjutību **Ilutai Rapšai un
viņas ģimenei,** mīļo **MĀMIŅU**
mūžīgā mierā pavadot.
Laizānu ģimene

**Pārliciecinies, vai
abonēji Vaduguni!?**

Indekss
3004

Vaduguns

IZNĀK OTRDIENĀS, PIEKTDIENĀS

IZDEVĒJS

SIA “BALVU VADUGUNS”

Nodokļu maksātāju apliecības Nr.

LV43203002982

REDAKCIJAS ADRESE

TEĀTRA IELĀ 8

BALVOS, LV-4501

NORĒĶINU KONTS

A.S. SEB BANKA

Nr. LV21UNLA0024000467345,

kods UNLALV2X

Publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.
Par faktu, skaitļu pareizību, kā arī par sludinājumu tekstiem
atbild to autors.

REKLĀMA, SLUDINĀJUMI

D.Dimitrijeva

T. 64507018

26161959

REDAKTORS **E.GABRANOVŠ** – T. 29360850

ŽURNĀLISTI: **S.KARAVOIČIKA** – T. 26707934;

A.SOCKA – T. 29378903; **I.TUŠINSKA** – T. 27145837;

A.LOČMELIS – T. 26665086. KOREKTORE – **S.GUGĀNE**

GRĀMATVEDE **S.BĒRZIŅA** – T. 25908200

ŠOFERIS **A.KIRSANOVŠ** – T. 27870730

Tālrunis-autoatbildētājs – 64520961

e-pasts: vaduguns@apollo.lv

mājaslapa: vaduguns.lv

Datorsalikums-

SIA “Balvu Vaduguns”,

R.KACĒNS

Iespiests SIA

“Poligrāfijas grupa

Mūkusalā”, Rīgā,

Mūkusalas 15A

Tirāža – 2001